

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“ Γνώσεις φοιτητών διαφόρων ειδικοτήτων για τις
Διαταραχές επικοινωνίας ”**

**What University Students of
various Disciplines know about Communication
Disorders**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΚΟΛΛΙΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
Πάτρα 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
SUMMARY.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Προβλήματα επικοινωνίας	7
Επικοινωνία	10
Διαταραχές Γλώσσας	10
Διαταραχές Ομιλίας	14
Διαταραχές Ακοής	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Το επάγγελμα του Λογοθεραπευτή	20
Λογοθεραπεία	21
Λογοθεραπευτική αξιολόγηση	21
Λογοθεραπευτική παρέμβαση	22
Είδη μεθόδων	23
Διεπιστημονικές συνεργασίες	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Αίτια διαταραχών επικοινωνίας	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Μεθοδολογία – Σκοπός της έρευνας	29
Σκοπός της έρευνας	30
Είδος έρευνας	31
Ερευνητικό εργαλείο	31
Δειγματοληψία –Συμμετέχοντες	32
Συλλογή απαντήσεων	32
Όργανα συλλογής δεδομένων	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Αποτελέσματα	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : Συζήτηση αποτελεσμάτων	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : Συμπεράσματα	66

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	67
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	71

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών του τμήματος Λογοθεραπείας, της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Α.Τ.Ε.Ι Δυτικής Ελλάδας και αναφέρεται στην γνώση που έχουν φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας.

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να βρεθεί τι γνωρίζουν σχετικά σχετικά με τον όρο «προβλήματα επικοινωνίας» τελειόφοιτοι φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων και σχετικών με την υγεία, όπως φοιτητές Τμημάτων Νοσηλευτικής, και μη σχετικών με την υγεία, αλλά που η επικοινωνία παίζει σημαντικό ρόλο, όπως φοιτητές Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων και των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Η μελέτη αυτή απάντησε σε ερωτήματα που αφορούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει φοιτητές των τμημάτων αυτών για τις δυσκολίες που σχετίζονται με την επικοινωνία καθώς και την ικανότητα τους να τις διαχειριστούν . Ακόμη έγινε γνωστό ποια είναι τα πιο συχνά προβλήματα επικοινωνίας που αντιμετωπίζουν οι ειδικότητες αυτές , καθώς και την επαγγελματική σχέση που μπορούν να έχουν μετέπειτα η ειδικότητά τους με έναν λογοθεραπευτή.

Για το λόγο αυτό προωθήθηκαν ηλεκτρονικά 101 ερωτηματολόγια τα οποία αποτελούνταν από είκοσι - τρεις ερωτήσεις για την συλλογή των προς επεξεργασία δεδομένων. Η Έρευνα απευθυνόταν σε φοιτητές των τμημάτων Νοσηλευτικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Παιδαγωγικού. Τα ερωτηματολόγια προωθήθηκαν μέσω μέσου κοινωνικής δικτύωσης σε ομάδες φοιτητών που έχουν δημιουργήσει σελίδες για τις σχολές τους και συλλέχθηκαν από Αθήνα ,Πάτρα ,Ιωάννινα, Λαμία ,Λάρισα ,Ρόδο και Κρήτη.

Το πρώτο κομμάτι αποτελεί το θεωρητικό μέρος της μελέτης και ξεκινάει με τον ορισμό του όρου “Προβλήματα επικοινωνίας”, καθώς και τα αίτια που μπορούν να οδηγήσουν σε αυτά. Έπειτα γίνεται μία αναφορά στις ειδικότητες που μπορούν να λάβουν μέρος στην αποκατάσταση των προβλημάτων επικοινωνίας , όπως επίσης και σε μεθόδους αντιμετώπισης. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία παρουσίαση της ερευνητικής ανασκόπησης. Έπειτα , στο τρίτο κεφάλαιο , ακολουθεί η μεθοδολογία της έρευνας, ο σκοπός , η λήψη του δείγματος τα εργαλεία καθώς και η διαδικασία μέτρησης. Στη συνέχεια ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η συζήτηση των αποτελεσμάτων. Τέλος , σύμφωνα από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας αποδεικνύεται πως οι φοιτητές των προαναφερόμενων ειδικοτήτων γνωρίζουν αρκετά για τα προβλήματα επικοινωνίας.

SUMMARY

The present study was prepared as part of the curriculum of the Department of Speech Therapy, School of Health Professions and Welfare of the ATEI of Western Greece and refers to the knowledge of students of various specialties on communication problems.

The purpose of this study was to find out what they know about the condition "Communication problems" graduate students of various specialties and related fields health, such as Nursing students, and non-health related, but where Communication plays an important role, such as students of Business Administration departments and of the Departments of Education. This study answered questions about the knowledge acquired by students in these departments about communication-related difficulties and their ability to manage them. It also became clear what are the most common communication problems that these specialties face, as well as the professional relationship that their specialty may subsequently have with a speech therapist.

For this reason, 101 electronic questionnaires were forwarded which consisted of twenty - three questions to collect the data to be processed. The research was aimed at students of the Departments of Nursing, Business Administration and Pedagogy. The questionnaires were promoted through social media to groups of students who have created pages for their schools and collected from Athens, Patras, Ioannina, Lamia, Larissa, Rhodes and Crete.

The first part is the theoretical part of the study and begins with the definition of the term "Communication problems", as well as the causes that can lead to them. Then there is a reference to the specialties that can be involved in the repair of communication problems, as well as to methods of dealing with them. The second chapter presents a review of the research review. Then, in the third chapter, the research methodology, the purpose, the sampling of the tools as well as the measurement process are followed. Following is the presentation of the results and discussion of the results. Finally, the results of the present study show that students of the above mentioned specialties know enough about communication problems.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δυσκολία στην επικοινωνία μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στην καθημερινότητα του ατόμου όπως στην ανάπτυξη, τη μάθηση, σε βασικές ανάγκες, στις διαπροσωπικές σχέσεις καθώς και στο χώρο εργασίας. Το γεγονός αυτό μπορεί να φέρει ένα άτομο σε μία μειονεκτική θέση σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού που δεν παρουσιάζει κάποια τέτοια δυσκολία. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να γίνεται παρέμβαση από ειδικούς για την αποκατάσταση των προβλημάτων της επικοινωνίας, ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου για τα άτομα που παρουσιάζουν μια τέτοια διαταραχή και το πώς μπορεί να γίνει μια κατάλληλη διαχείριση, καθώς και δημιουργία ευκαιριών από την κοινωνία για τα άτομα αυτά με απώτερο σκοπό την αποφυγή περιθωριοποίησης τους. Επομένως, τα προβλήματα επικοινωνίας δεν απασχολούν μία ομάδα ατόμων αλλά ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο. Παρότι το πρώτο Τμήμα Λογοθεραπείας στην Ελλάδα δημιουργήθηκε το 1996, υπάρχει μεγάλος μέρος του πληθυσμού που δεν γνωρίζει για τις διαταραχές επικοινωνίας και την αντιμετώπισή τους από το Λογοθεραπευτή.

Στην παρούσα έρευνα έλαβαν μέρος φοιτητές των τμημάτων νοσηλευτικής παιδαγωγικού και Διοίκησης επιχειρήσεων, με τους περισσότερους να έχουν ολοκληρώσει την πρακτική τους άσκηση, κλινικές ασκήσεις και όλα τα μαθήματα των σχολών τους. Σκοπός της έρευνας ήταν να βρεθούν οι γνώσεις για τα προβλήματα επικοινωνίας που έχουν τελειόφοιτοι φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων και σχετικών με την υγεία, όπως φοιτητές Τμημάτων Νοσηλευτικής, και μη σχετικών με την υγεία, αλλά που η επικοινωνία παίζει σημαντικό ρόλο, όπως φοιτητές Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων και των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Προβλήματα επικοινωνίας

Προβλήματα επικοινωνίας

Ο όρος προβλήματα επικοινωνίας είναι ένας γενικός όρος ο οποίος αναφέρεται σε όλες τις δυσκολίες που μπορεί να εκδηλώσει ένα άτομο κατά τη διάρκεια της ζωής του στην ικανότητα λήψης , επεξεργασίας, κατανόησης και αποστολής μηνυμάτων, λεκτικών , μη λεκτικών, λεκτικών γραφικών και συμβολικών. Μια διαταραχή της επικοινωνία μπορεί να είναι εκ γενετής ή επίκτητη, να είναι εμφανής στις διαδικασίες του λόγου της ομιλίας και της ακοής . Μια τέτοια διαταραχή μπορεί να είναι οργανικής ή λειτουργικής φύσεως και να κυμαίνεται σε σοβαρότητα από ήπια έως πολύ σοβαρή. Τέλος μια διαταραχή στην επικοινωνία μπορεί να αποτελέσει πρωτογενή αναπηρία ή δευτερογενή αναπηρία σε άλλες αναπηρίες. (ASHA ,1993)

Διαταραχές Ομιλίας Μια διαταραχή ομιλίας είναι μια βλάβη της άρθρωσης των ήχων ομιλίας, της ευχέρειας και / ή της φωνής. Στις διαταραχές ομιλίας υπάγονται οι διαταραχές άρθρωσης, οι διαταραχές ροής και διαταραχές φώνησης (ASHA, 1993)

Γλωσσικές διαταραχές Ο όρος γλωσσική διαταραχή σημαίνει μειωμένη κατανόηση και / ή χρήση προφορικών, γραπτών και / ή άλλων συστημάτων συμβόλων. Η διαταραχή μπορεί να περιλαμβάνει (1) τη μορφή της γλώσσας (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη), (2) το περιεχόμενο της γλώσσας (σημασιολογία) ή / και 3) τη λειτουργία της γλώσσας στην επικοινωνία (πραγματολογία) σε οποιονδήποτε συνδυασμό. (ASHA,1993)

Διαταραχές Ακοής Μια διαταραχή της ακοής είναι το αποτέλεσμα της εξασθένησης της ακουστικής ευαισθησίας του φυσιολογικού ακουστικού συστήματος. Μια διαταραχή ακοής μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη, την κατανόηση, την παραγωγή και / ή τη διατήρηση της ομιλίας και / ή της γλώσσας. Οι διαταραχές της ακοής ταξινομούνται ανάλογα με τις δυσκολίες αντίληψης, αναγνώρισης, διάκρισης, κατανόησης και αντίληψης των ακουστικών πληροφοριών. Τα άτομα με προβλήματα ακοής μπορεί να περιγραφούν ως κωφάλα. (ASHA,1993)

Κεντρικές διαταραχές της ακουστικής επεξεργασίας Οι κεντρικές διαταραχές της ακουστικής επεξεργασίας είναι ελλείμματα στην επεξεργασία πληροφοριών ακουστικών σημάτων που δεν αποδίδονται στην εξασθενημένη ευαισθησία της περιφερικής ακοής ή στην πνευματική εξασθένηση. Αυτή η επεξεργασία πληροφοριών περιλαμβάνει αντιληπτικές, γνωστικές και γλωσσικές λειτουργίες οι οποίες, με την κατάλληλη αλληλεπίδραση, έχουν σαν αποτέλεσμα αποτελεσματική δεκτική επικοινωνία των ερεθισμένων ερεθισμάτων.(ASHA,1993)

Επικοινωνία

Η ανθρώπινη επικοινωνία συσσωματώνει όλες τις πληροφορίες που εκφράζονται και ανταλλάσσονται, μέσω του λόγου, των χειρονομιών και των συναισθημάτων. Η επικοινωνία περιέχει όλους τους τρόπους μεταφοράς πληροφοριών από ένα πομπό σε έναν δέκτη. Ο

άνθρωπος επικοινωνεί μέσω ενός συστήματος συμβολικής επικοινωνίας υψηλού επιπέδου, το λόγο. Ο λόγος μπορεί να είναι προφορικός , γραπτός ή νοηματικός. Μία επιτυχής ανταλλαγή πληροφοριών προϋποθέτει σωστή κωδικοποίηση (πομπός) και αποκωδικοποίηση (δέκτης) . (Plante & Beeson).

Η ανάπτυξη της επικοινωνίας

Η ανάπτυξη της ικανότητας της επικοινωνίας φαίνεται να ξεκινάει από τη στιγμή της γέννησης κιόλας. Το νεογέννητο αναζητά την ανθρώπινη φωνή και από τους πρώτους μήνες μπορεί να διακρίνει διαφορετικές φωνές, διαφορετικά πρότυπα επιτονισμού καθώς και διαφορετικά είδη βλεμμάτων ,τα οποία χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία. Στην ηλικία περίπου του ενός έτους χρησιμοποιούν βλεμματική επαφή κατά την αρχή μιας φωνητικής σειράς και μετά το πέρας 6 μηνών κοιτάζουν το συνομιλητή για την έκφραση μιας εναλλαγής σειράς καθώς και εκφράσεις του προσώπου και κινήσεις του κεφαλιού.

Στην ηλικία των δύο , η επικοινωνία των παιδιών παρουσιάζει τρία αναπτυξιακά στάδια. Σε πρώτο στάδιο, η επικοινωνία γίνεται με τη χρήση χειρονομιών και φώνησης, σε δεύτερο στάδιο η πρόθεση για επικοινωνία συνοδεύεται από βλεμματική επαφή και σε τελικό στάδιο, γίνεται χρήση λέξεων για να αντικαταστήσουν προθέσεις που δηλώνονταν με χειρονομίες, χωρίς αυτό να συνεπάγεται την εξαφάνιση των χειρονομιών.

Από την ηλικία των τριών , τα παιδιά αρχίζουν να βελτιώνουν την ποιότητα του μηνύματός τους, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα, την έμφαση, τον τονισμό καθώς και τροποποιώντας την συμπεριφορά τους ανάλογα.

Φτάνοντας στην σχολική ηλικία , παρουσιάζεται χρήση επιτονισμού για τις νέες λέξεις που εμφανίζονται σε συζήτηση, διόρθωση εκφωνημάτων ,αναγνώριση γλωσσολογικών μονάδων (συλλαβές, προτάσεις) ,παροχή ορισμών και δόμηση χιούμορ. Επίσης , τα παιδιά σε αυτή την ηλικία είναι σε θέση να εξηγούν το λόγο που μία πρόταση μπορεί να είναι ακατάλληλη ή αδύνατη αλλά και τον τρόπο που θα πρέπει να ερμηνεύεται.

Συμπερασματικά , η επικοινωνία υπάρχει από τη στιγμή της γέννησης του ανθρώπου . Σε πρώιμο στάδιο δεν πραγματοποιείται χρήση γλώσσας και ομιλίας, όμως θεμελιώνει τη βάση για την ανάπτυξη της γλώσσας, μέσω της οποίας θα επέλθει ανάπτυξη συνολικών επικοινωνιακών ικανοτήτων. (Anderson & Shames)

Διαταραχές επικοινωνίας

Η επικοινωνία προϋποθέτει τη μεταφορά πληροφορίας από ένα άτομο σε ένα άλλο. Η μεταφορά αυτή γίνεται μέσω του **λόγου**, της **ομιλίας** και της **ακοής**. Μία δυσκολία σε ένα από αυτά τα συστατικά της επικοινωνίας μπορεί να επιφέρει διαταραχές στην επικοινωνία. Συνοπτικά , διαταραχές στην παραγωγή των ήχων , διαταραχές φώνησης και ο τραυλισμός συγκαταλέγονται στις διαταραχές ομιλίας, κατά τις οποίες το άτομο παρουσιάζει δυσκολία

στην παραγωγή του μηνύματος . Καθυστέρηση ανάπτυξης λόγου , αυτισμός και αφασία ανήκουν στις διαταραχές του λόγου και δυσκολεύουν την κωδικοποίηση του νοήματος στο σύστημα συμβόλων. Τέλος ,νευροαισθητηριακή βαρηκοία και βαρηκοία αγωγής επιφέρουν προβλήματα ακοής ,που δυσχεραίνουν τη διεργασία αντίληψης του ήχου. (Plante &Beeson).

Διαταραχές Γλώσσας

Γλώσσα

Η γλώσσα είναι ένα κοινωνικό εργαλείο , που ορίζεται ως ένας κοινωνικά μοιραζόμενος κώδικας ή ένα συμβατικό σύστημα για την αντιπροσώπευση εννοιών μέσω της χρήσης αυθαίρετων συμβόλων και συνδυασμών αυτών των συμβόλων , οι οποίοι διέπονται από κανόνες. (Anderson & Shames).

Η γλώσσα χωρίζεται σε τρία βασικά συστατικά : μορφή, περιεχόμενο και χρήση. (ASHA,1993) Η μορφή περιλαμβάνει τη σύνταξη, τη μορφή και τη φωνολογία .Το περιεχόμενο περιλαμβάνει τη σημασιολογία και η χρήση την πραγματολογία. Αυτά τα συστήματα συσχετίζονται και χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα στην επικοινωνία. (Anderson & Shames)

□ Μορφή

Σύνταξη Η σύνταξη είναι το σύστημα που διέπει τη σειρά και τον συνδυασμό λέξεων για τη διατύπωση προτάσεων και τις σχέσεις μεταξύ των στοιχείων μιας φράσης. (ASHA,1993) Οι κανόνες της σύνταξης καθορίζουν τη μορφή και τη δομή μιας πρότασης. Συγκεκριμένα , ορίζουν την σειρά των λέξεων, την οργάνωση, τις σχέσεις μεταξύ των λέξεων , κατηγοριών λέξεων ή τύπων και άλλες μονάδες προτάσεων καθώς και ποιοι συνδυασμοί λέξεων είναι αποδεκτοί και ποιοι όχι. (Anderson & Shames)

Μορφολογία Η μορφολογία είναι το σύστημα που διέπει τη δομή των λέξεων και την κατασκευή μορφών λέξεων. (ASHA,1993) Η μορφολογία σχετίζεται με την εσωτερική οργάνωση της λέξης. Το μόρφημα είναι η μικρότερη μονάδα μιας λέξης το οποίο φέρει νόημα και δεν μπορεί να διαιρεθεί. Η μορφολογία δίνει τη δυνατότητα να παραχθούν σημασιολογικές διακρίσεις στις λέξεις, όπως αριθμό (ενικός-πληθυντικός) ,ρηματικό χρόνο ,πρόσωπο , να επεκτείνει το νόημα λέξεων και να βρίσκουν την κατηγορία λέξεων (ουσιαστικό , ρήμα, επίθετο). Τελος, τα μορφήματα διακρίνονται σε ελεύθερα και αδέσμευτα , με τα πρώτα να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα ενώ τα δεύτερα να πρέπει να προσκολληθούν σε ελεύθερα μορφήματα. (Anderson & Shames)

Φωνολογία Η φωνολογία είναι το ηχητικό σύστημα μιας γλώσσας και οι κανόνες που διέπουν τους συνδυασμούς ήχου (ASHA,1993). Οι ομιλητικοί ήχοι (φωνήματα) είναι οι μικρότερες μονάδες της ομιλίας . Έχουν νόημα και συνδυάζονται με συγκεκριμένους τρόπους ,που είναι χαρακτηριστικοί για κάθε γλώσσα ,με σκοπό να διαμορφώσουν λέξεις. (Anderson & Shames)

□ **Σημασιολογία**

Σημασιολογία είναι το σύστημα που διέπει τις έννοιες των λέξεων και των προτάσεων. (ASHA,1993) Η σημασιολογία ασχολείται με τη σχέση που έχει η γλωσσική μορφή με αντικείμενα, γεγονότα και σχέσεις , καθώς με λέξεις και συνδυασμούς λέξεων. Το νόημα που έχει μία λέξη την κατατάσει σε μία κατηγορία με παρόμοια αντικείμενα, ενέργειες, σχέσεις και την διακρίνει από ανόμοια. Η πρόταση αντιπροσωπεύει μία μεγαλύτερη σημασία σε σχέση με τις λέξεις επειδή περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ των λέξεων που περιέχονται σε αυτή. (Anderson & Shames)

□ **Πραγματολογία**

Πραγματολογία είναι το σύστημα που συνδυάζει τα παραπάνω γλωσσικά συστατικά σε λειτουργική και κοινωνικά κατάλληλη επικοινωνία (ASHA,1993) Η πραγματολογία αφορά τις δεξιότητες συνομιλίας ή συζήτησης. Ο ομιλητής δηλαδή θα πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνει τον τρόπο και το είδος των όσων λέει μέσα στο πλαίσιο μιας συζήτησης. Οι κανόνες πραγματολογίας ορίζουν τη διαδοχική οργάνωση , τη συνοχή των συζητήσεων την επιδιόρθωση λαθών , τον ρόλο και τις προθέσεις. Η οργάνωση και η συνοχή αναφέρονται στην εναλλαγή σειράς , στο άνοιγμα , τη διατήρηση και το κλείσιμο μιας συζήτησης καθώς και την διατήρηση του θέματος και την δημιουργία συναφών συμβολών στη συζήτηση. Η επιδιόρθωση σχετίζεται με την ανατροφοδότηση, οι δεξιότητες ρόλου με την εδραίωση και τη διατήρηση ενός ρόλου και οι προθέσεις με τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται ανάλογα με το πλαίσιο και το στόχο του συνομιλητή. (Anderson & Shames)

Γλωσσική ανάπτυξη

Η ανάπτυξη της γλώσσας έχει περιόδους ανάπτυξης οι οποίες είναι : νηπιακή, προσχολική, σχολική ηλικία και ενήλικη ζωή. Στην βρεφική προ-γλώσσα περίοδο το παιδί μαθαίνει πρότυπα προσωδίας ή ροής και τη φωνοτακτική οργάνωση της μητρικής του γλώσσας. Εώς την ηλικία των δύο μπορεί να χρησιμοποιούν στοιχεία σημασιολογίας, σύνταξης φωνολογίας, προτύπων-επιτονισμού και γενικού πλαισίου. Στην νηπιακή ηλικία, τα παιδιά αναπτύσσουν το λεξιλόγιό τους, χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να πάρουν ή να δώσουν πληροφορίες και να συμμετέχουν σε ένα συζητητικό πάρε-δώσε. Στην προσχολική ηλικία , η ανάπτυξη επικεντρώνεται στη γλωσσική μορφή. Στην σχολική ηλικία ανάπτυξη παρουσιάζεται σε όλες τις πτυχές της γλώσσας και κυρίως στη σημασιολογία και την πραγματολογία.

Οι διαταραχές της γλώσσας

Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή

Γλωσσική διαταραχή ορίζεται ως διαταραγμένη ή αποκλίνουσα ανάπτυξη της κατανόησης και /ή της χρήσης ενός προφορικού , γραπτού και/ή άλλου συμβολικού συστήματος. Αυτή η διαταραχή μπορεί να αφορά τη μορφή της γλώσσας (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη), το περιεχόμενο της γλώσσας (σημασιολογία) και/ ή λειτουργία της γλώσσας στην επικοινωνία (πραγματολογία) . Τα παιδιά με γλωσσική διαταραχή δεν αναπτύσσουν γλωσσικές δεξιότητες , αντίστοιχες με αυτές των συνομηλίκων τους. Οι δυσκολίες μπορεί να αφορούν την κατανόηση αυτών των πλευρών της γλώσσας (δεξιότητες δεκτικού λόγου) ή την παραγωγή μίας ή όλων αυτών των συστατικών της γλώσσας (δεξιότητες εκφραστικού λόγου). Η γλωσσική διαταραχή μπορεί να είναι ήπια, όπως σε ένα παιδί του οποίου η ομιλία περιέχει ορισμένα γραμματικά λάθη, έως αρκετά σοβαρή όπου η διαταραχή επηρεάζει την ικανότητα του παιδιού να μεταβιβάζει επιθυμίες και ανάγκες του.

Σύμφωνα με τον Nelson (2010) μια αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή μπορεί να οφείλεται σε αναπτυξιακή αναπηρία , νοητική στέρηση , διαταραχές αυτιστικού φάσματος , επίκτητη εγκεφαλική κάκωση, κακοποίηση και εγκατάλειψη παιδιού , διαταραχή συμπεριφοράς κ.α. Επίσης μία αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή μπορεί να παρουσιαστεί ως μία δευτερογενής κατάσταση των κινητικών και αισθητηριακών διαταραχών , οι οποίες μπορούν να δημιουργήσουν εμπόδια στην ικανότητα ενός παιδιού να μάθει τη γλώσσα .Τέλος, μια αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή μπορεί να παρουσιαστεί μόνη της , χωρίς οποιαδήποτε άλλη γνωστή διαταραχή και πρόκειται για την ειδική γλωσσική διαταραχή.

Γλωσσικές διαταραχές σε παιδιά σχολικής ηλικίας και νεαρά άτομα

Τα παιδιά με Ειδικές γλωσσικές διαταραχές αντιμετωπίζουν ιδιαίτερη δυσκολία στη χρήση της γλώσσας για επικοινωνία. Οι όροι Ειδική Γλωσσική διαταραχή και Γλωσσική Μαθησιακή ανικανότητα αναφέρονται σε δυσκολίες οι οποίες προκαλούνται από συναισθηματική διαταραχή , γνωστική καθυστέρηση , αισθητηριακή διαταραχή ή γλωσσική διαφορά. Διάφοροι τύποι γλωσσικών διαταραχών μπορούν να περιλαμβάνουν διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας (ακρόαση, ομιλία, ανάγνωση ή γραφή) ή διαφορετικά στοιχεία του γλωσσικού συστήματος (δομικά, λειτουργικά ή σημασιολογικά). (Νικολόπουλος, 2008)

Αφασία

Η αφασία είναι μία επίκτητη διαταραχή λόγου που είναι αποτέλεσμα εστιακής εγκεφαλικής βλάβης . Αυτή η διαταραχή λόγου μπορεί να εμφανίζεται σε όλα τα επίπεδα της γλώσσας (φωνολογία , μορφολογία, σύνταξη , σημασιολογία και πραγματολογία) , στην ομιλία , στην ανάγνωση, τη γραφή, το τραγούδι , τόσο σε επίπεδο παραγωγής αλλά και κατανόησης. Στην βιβλιογραφία αναφέρεται η :

- Αφασία Broca,
- Αφασία Wernicke,
- Αφασία Αγωγής,
- Ολική Αφασία,
- Ανομική Αφασία,
- Διαφλοιική κινητική αφασία,
- Διαφλοιική αισθητηριακή αφασία,

- Διαφλοιική μικτή αφασία

(Papathanasiou & Cooper & Potagas)

Άλλες επίκτητες διαταραχές λόγου είναι :

- ❖ Βλάβη δεξιού ημισφαιρίου
- ❖ Κρανιοεγκεφαλική κάκωση
- ❖ Άνοια
- ❖ Επίκτητη Απραξία της ομιλίας

(Papathnasiou & Cooper & Potagas)

Μαθησιακές δυσκολίες

Ο όρος μαθησιακές δυσκολίες αναφέρεται σε κάθε είδους δυσκολίες που αντιμετωπίζει κάποιο παιδί στους τομείς που αναφέρονται παρακάτω και το οποίο δεν κατατάσσεται στα “άτομα με ειδικές ανάγκες”, δεν παρουσιάζει συγκεκριμένα και σοβαρά νοητικά, ψυχολογικά ή σωματικά προβλήματα. Οι δυσκολίες που μπορεί να παρουσιάσει ένα παιδί με μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να παρατηρηθούν στους εξής τομείς:

- Προφορικός Λόγος
- Ανάγνωση
- Γραφή/Ορθογραφία
- Γραπτή Έκφραση
- Μαθηματικά
- Άλλες δυσκολίες(πχ στον χρονικό προσανατολισμό, στον κινητικό συντονισμό , προσοχή/συγκέντρωση κα.) (ΣΕΛΛΕ)

Αυτισμός

ο όρος Διαταραχές του Αυτιστικού Φάσματος (Δ.Α.Φ.), ο οποίος περιλαμβάνει τον Αυτισμό, το σύνδρομο Asperger, και τον μη προσδιοριζόμενο αλλιώς Αυτισμό. Τα δύο κεντρικά χαρακτηριστικά σε όλο το Αυτιστικό Φάσμα είναι τα ελλείμματα στην κοινωνική επικοινωνία και οι έντονα ψυχαναγκαστικές, επαναληπτικές συμπεριφορές με ακαμψία στην σκέψη. Τα συμπτώματα μπορεί να είναι :

- Διαταραχή της κοινωνικής αλληλεπίδρασης
- Διαταραχή της επικοινωνίας- λεκτικής και μη λεκτικής
- Δυσκολία στην κυριολεκτική κατανόηση και χρήση της γλώσσας
- Δυσκολία στη γενίκευση εννοιών και όχι μόνο
- Συχνά συγχέουν λέξεις με παρόμοιο ήχο ή νόημα
- Χρήση ομιλίας που μοιάζει με ρομπότ
- Μπορεί να υπάρχουν ανωμαλίες στη προσωδία, στο ρυθμό, στο ύψος, στην ένταση, τη συχνότητα της φωνής
- Δυσκολίες στη σημασιολογία
- Διαταραχή στη κατανόηση απλών και σύνθετων εντολών
- Οι γραμματικές δομές είναι συχνά ανώριμες και περιλαμβάνουν στερεοτυπική και επαναλαμβανόμενη χρήση της γλώσσας (ηχολαλία άμεση ή καθυστερημένη)
- Δυσκολίες αντίληψης και επεξεργασίας μεταφορικών μηνυμάτων
- Παρατηρούνται νεολογισμοί, κατασκευή νέων λέξεων με άγνωστη όμως σημασία για τον συνομιλητή
- Δυσκολία στη χρήση αντωνυμιών, προθέσεων, προσώπων
- Μειωμένες νοητικές ικανότητες. (ΣΕΛΜΕ)

Διαταραχές Ομιλίας

Ομιλία

Η ομιλία είναι ένα λεκτικό μέσο επικοινωνίας ή μεταβίβασης νοήματος. Η ομιλία απαιτεί ακριβή νευρομυϊκό συντονισμό και είναι το αποτέλεσμα συγκεκριμένων κινητικών συμπεριφορών. (Νικολόπουλος 2008)

Ανάπτυξη της ομιλίας

Η ανάπτυξη της ομιλίας ξεκινάει έντος του πρώτου έτους και ολοκληρώνεται περίπου στο μέσο της παιδικής ηλικίας. Τα στάδια που περνάει η φωνητική ανάπτυξη είναι το **Βάβισμα** που είναι η περίοδος κατά την οποία το βρέφος παράγει τους πρώτους ήχους οι οποίοι είναι προάγγελοι της μετέπειτα ομιλίας . Στη συνέχεια έρχεται η **Ομιλία** με τις πρωτολέξεις που είναι οι ηχοπαραγωγές του παιδιού οι οποίες μεταμορφώνονται σε διακριτά αρθρωμένα σύνολα με νόημα. Τέλος, επέρχεται το **Ολοφραστικό στάδιο** όπου το παιδί προφέρει λέξεις με απλοποιημένη μορφή , αλλοιώνοντας αποκόπτοντας και αντικαθιστώντας κάποια φωνήματά τους . (Νικολόπουλος , 2008)

Οι διαταραχές της ομιλίας

Η ομιλία επιτυγχάνεται με τη συντέλεση ψυχο-γλωσσικών παραγόντων (κωδικοποίηση, ερμηνεία, αποκωδικοποίηση φωνημάτων) και κινητικών παραγόντων (προγραμματισμός και επιτέλεση κινητικών σχημάτων). (Duffy, 2005)

Διαταραχές φώνησης

Η φωνητική διαταραχή χαρακτηρίζεται από την ανώμαλη παραγωγή ή / και τις απουσίες φωνητικής ποιότητας, ύψους, έντασης, συντονισμού και / ή διάρκειας, η οποία είναι ακατάλληλη για την ηλικία και / ή το φύλο ενός ατόμου. (ASHA, 1993) Οι αλλοιώσεις στην φωνή μπορεί να δημιουργηθούν από αλλαγές στη θέση του λάρυγγα, στη γλωττίδα και στη μάζα των φωνητικών χορδών. Αυτές οι αλλαγές επιφέρουν αλλοιώσεις στο ύψος της φωνής, στη προσωδία, στην ένταση και τη χροιά. (Anderson & Shames)

Διαταραχές αντήχησης

Διαταραχές στην αντήχηση μπορούν να προκληθούν από αλλαγές στην περιοχή του λάρυγγα ή από αλλαγές στη ροή του αέρα. Συνέπεια αυτών είναι τα τρία είδη διαταραχών αντήχησης : η ρινολαλία (υπερβάλλουσα χρήση της ρινικής κοιλότητας) , υπορινολαλία (υπερβάλλουσα χρήση της στοματικής κοιλότητας) και μικτή ρινολαλία. (Anderson & Shames)

Διαταραχές ροής της ομιλίας

Μια διαταραχή ροής της ομιλίας χαρακτηρίζεται από άτυπη ταχύτητα, ρυθμό και επαναλήψεις σε ήχους, συλλαβές, λέξεις και φράσεις. Αυτό μπορεί να συνοδεύεται από υπερβολική ένταση, συμπεριφορά αγώνα και δευτερογενείς τρόπους. (ASHA, 1993) Οι πιο συχνές περιπτώσεις διαταραχής ομιλίας είναι ο αναπτυξιακός τραυλισμός και η ταχυλαλία. Ο τραυλισμός χαρακτηρίζεται από επαναλήψεις φωνημάτων, λέξεων και φράσεων, επιμηκύνσεις φωνημάτων, απότομες εμπλοκές του αέρα και παύσεις της φωνής τα οποία αποτελούν και τα πρωτογενή συμπτώματα. Τα δευτερογενή συμπτώματα εκδηλώνονται αργότερα ως τρόποι αποφυγής των πρωτογενών, με κινήσεις μελών του σώματος, άκρων ή κεφαλής, βλεφαροσπασμοί, επένθεση ήχου εε, αποφυγή ή αντικατάσταση λέξεων κλπ. Η ταχυλαλία χαρακτηρίζεται ως αφύσικα γρήγορη, ρέουσα ομιλία στην προσχολική ηλικία σε αμιγή μορφή ή ως σύμπτωμα του αναπτυξιακού τραυλισμού. (Anderson & Shames)

Διαταραχές άρθρωσης και φωνολογίας Μία διαταραχή άρθρωσης είναι η άτυπη παραγωγή ήχων ομιλίας που χαρακτηρίζονται από αντικαταστάσεις, παραλείψεις, προσθήκες ή στρεβλώσεις που μπορεί να παρεμποδίσουν τη σαφήνεια. (ASHA, 1993) Μία φωνολογική και αρθρωτική διαταραχή παρουσιάζεται με ελλιπή ή λανθασμένη παραγωγή φωνημάτων (παραλείψεις, αντικαταστάσεις, αλλοιώσεις συμφώνων και φωνηέντων) τα οποία παρατηρούνται παρά την άρτια λειτουργία και δομή του μηχανισμού της ομιλίας. (Anderson & Shames)

Δυσαρθρία ορίζεται ως ένα συλλογικό όνομα για μια ομάδα νευρολογικών γλωσσικών διαταραχών που προκύπτουν από ανωμαλίες στην δύναμη, την ταχύτητα, το εύρος, την σταθερότητα, τον τόνο ή την ακρίβεια των κινήσεων που απαιτούνται για τον έλεγχο των αναπνευστικών, φωνητικών, αντηχητικών αρθρωτικών και προσωδιακών πτυχών της παραγωγής της ομιλίας. Οι κυριότεροι τύποι δυσαρθρίας είναι : χαλαρή, σπαστική, αταξική, υποκινητική, υπερκινητική, δυσαρθρία μονόπλευρου κινητικού νευρώνα, μεικτοί τύποι και μη καθοριζόμενοι τύποι. (Duffy, 2006)

Απραξία οφείλεται σε κάποια δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος που αφορά την επεξεργασία , στον προγραμματισμό και στον αλληλοδιαδοχικό συντονισμό των κινήσεων της ομιλίας. Η απραξία μπορεί να παρουσιαστεί ως αναπτυξιακή ή ως επίκτητη διαταραχή. (Duffy, 2006)

Σχιστίες

Σχιστία είναι ένα μη φυσιολογικό άνοιγμα ή μια σχισμή σε μια ανατομική δομή , η οποία φυσιολογικά είναι κλειστή. Μπορεί να είναι σχιστία χείλους (χειλεοσχιστία) ή/και σχιστία υπερώας (υπερωιοσχιστία). Τα άτομα που γεννιούνται με χειλεοσχιστία και υπερωιοσχιστία κινδυνεύουν να παρουσιάσουν αισθητικές διαταραχές και διαταραχές σίτισης, ομιλίας, αντήρησης και ακοής. Τα αίτια των σχιστιών περιλαμβάνουν χρωμοσωμικές και γενετικές διαταραχές(ενδογενείς παράγοντες) , μεγάλη ηλικία γονέων , περιβαλλοντικά τερατογόνα ή μηχανικοί παράγοντες στη μήτρα (εξωγενείς παράγοντες). Οι μη συνδρομικές σχιστίες έχουν κίνδυνο ήπιων καθυστερήσεων στην ανάπτυξη στα πρώτα έτη ζωής τα οποία όμως τείνουν να βελτιώνονται με πρώιμη παρέμβαση. Τα παιδιά με κρανιοπροσωπικό σύνδρομο παρουσιάζουν μεγαλύτερο κίνδυνο αναπτυξιακής καθυστέρησης . Επίσης παρουσιάζονται σημαντικά προβλήματα αντήρησης καθώς επηρεάζονται ο φάρυγγας , η στοματική κοιλότητα και η ρινική κοιλότητα. Συγγενείς ανωμαλίες στα αυτιά επηρεάζουν την ανάπτυξη ομιλίας και λόγου όπως και μία μη σωστή σύγκλειση των δοντιών . (Ann W. Kummer)

Διαταραχές Ακοής

Ακοή

Οι ηχητικές ώσεις περνούν μέσω της ακουστικής οδού , όπου μετατρέπονται από ακουστική σε μηχανική , υδρολυτική, χημική και ηλεκτρική ενέργεια, μέχρι να τις λάβει ο εγκέφαλος ο οποίος θα καταστήσει το σήμα αντιληπτό. Η ανθρώπινη ακοή εξετάζεται μέσω δύο ηχητικές οδούς , την αέρινη αγωγή (AA) και την οστέινη (OA).

Μηχανισμός της ακοής

Ο ακουστικός μηχανισμός διαιρείται σε τρία μέρη: εξωτερικό , το μεσαίο και το εσωτερικό αυτί. Στο εξωτερικό αυτί διέρχονται οι ήχοι , και από την τυμπανική μεμβράνη φτάνουν στο τέλος του πόρου. Στη συνέχεια οι ήχοι περνούν στο μεσαίο αυτί το οποίο αποτελείται από μία αλυσίδα μικρών οστών για να φτάσει στο εσωτερικό αυτί. Το τμήμα του εσωτερικού αυτιού που είναι υπεύθυνο για την ακοή ονομάζεται κοχλίας ο οποίος μετατρέπει τα κύματα σε μήνυμα, που διασχίζει τη βάση του εγκεφάλου μέσω του ακουστικού νεύρου. Οι ακοολόγοι και οι γιατροί διαιρούν το αυτί στο αγωγίμο τμήμα - αποτελούμενο από το

εξωτερικό και το μεσαίο αυτί - και στο νευροαισθητηριακό - αποτελούμενο από το εσωτερικό αυτί και το ακουστικό νεύρο.

(Martin & Clark)

Οι διαταραχές της ακοής

□ Τύποι βαρηκοίας

Βαρηκοία αγωγιμότητας Μία μείωση στην ένταση του ήχου είναι το αποτέλεσμα της βαρηκοίας αγωγιμότητας. Η εξασθενημένη αέρια αγωγή μαζί με τη φυσιολογική οστέινη αγωγή ονομάζεται βαρηκοία αγωγιμότητας και προκαλείται από βλάβη στο μεσαίο αυτί.

Νευροαισθητήρια Βαρηκοία Η διαταραχή που προκαλεί τη βαρηκοία βρίσκεται σε κάποιο τμήμα του νευροαισθητήριου μηχανισμού , όπως το εσωτερικό αυτί , με αποτέλεσμα να προκύπτει βαρηκοία στην οστέινη αγωγή.

Μικτή Βαρηκοία Αυτού του είδους βαρηκοία οφείλεται σε προβλήματα που μπορούν να προκύψουν ταυτόχρονα και στους αγωγίσιμους και στους νευροαισθητήριους μηχανισμούς. (Martin & Clark)

Κεντρικές διαταραχές της ακουστικής επεξεργασίας

Οι κεντρικές διαταραχές της ακουστικής επεξεργασίας αναφέρονται στα άτομα που παρουσιάζουν δυσκολία στο να παρακολουθήσουν, να διακρίνουν και να εντοπίζουν ακουστικά σήματα. Επίσης εμφανίζουν δυσκολίες στο μετασχηματισμό και τη μετάδοση συνεχών πληροφοριών τόσο μέσω του περιφερειακού όσο και του κεντρικού νευρικού συστήματος. Δυσκολεύονται να φιλτράρουν, να ταξινομήσουν και να συνδυάσουν πληροφορίες σε κατάλληλα αντιληπτικά και εννοιολογικά επίπεδα. Δεν αποθηκεύουν και δεν ανακτούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες. Δεν μπορούν να επαναφέρουν, να οργανώσουν και να χρησιμοποιήσουν τις ανακτημένες πληροφορίες. Ακόμα αντιμετωπίζουν πρόβλημα στο να αποκωδικοποιήσουν τα ακουστικά ερεθίσματα χρησιμοποιώντας φωνολογική, σημασιολογική, συντακτική και ρεαλιστική γνώση. Τέλος , εμφανίζουν δυσκολία να συνδέουν την έννοια σε ένα ρεύμα ακουστικών σημάτων μέσω της χρήσης γλωσσικών και μη γλωσσικών πλαισίων. (ASHA, 1993)

Σύμφωνα με το American Medical Association (2006) τα προβλήματα επικοινωνίας επιφέρουν προβλήματα στις σχολικές επιδόσεις αλλά και μετέπειτα στην ενήλικη ζωή του ατόμου όπως στο χώρο εργασίας (ανεργία) και είναι σημαντική η πρόωμη ανίχνευση και αντιμετώπιση . Συγκεκριμένα στην αναφερόμενη πηγή επισημαίνεται πως ο ΠΟΥ ορίζει την υγεία ως "κατάσταση πλήρους σωματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς απουσίας ασθένειας ή αναπηρίας". Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους,

συμπεριλαμβανομένου του τεράστιου αριθμού ατόμων με ειδικές ανάγκες από τις διαταραχές της επικοινωνίας, η αποκατάσταση αυτών πρέπει να αποτελέσει πρωταρχική προτεραιότητα για την επόμενη δεκαετία αναφέρει το American Medical Association.

Οι αναπτυξιακές αναπηρίες έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία και στην ευημερία της εκπαίδευσης. Παιδιά με αναπηρίες σε σύγκριση με άτομα χωρίς αναπηρίες χρειάζονται 1,5 φορές περισσότερες επισκέψεις γιατρού, 3,5 φορές περισσότερες ημέρες νοσηλείας, και δύο φορές ημερήσιων απουσιών. Οι διαταραχές της επικοινωνίας στην πρώιμη παιδική ηλικία σχετίζονται συχνά με συγγενείς ή πρώιμες βλάβες στην ακοή, οι οποίες μπορούν να συνυπάρχουν με άλλες αναπτυξιακές διαταραχές. Αυτό ίσως εξηγεί γιατί έχει τεκμηριωθεί περισσότερη δουλειά σε αυτή την αόρατη αναπηρία, σε σύγκριση με άλλες που έχουν σχέση με την ομιλία και τη γλώσσα, οι οποίες βέβαια δεν είναι σε καμία περίπτωση λιγότερο σημαντικές. Τα ποσοστά επικράτησης για αμφίπλευρη συγγενή εξασθενημένη ακοή με μέτρια έως σοβαρή απώλεια κυμαίνονται από 2 έως 4 ανά 1000 γεννήσεις στις ανεπτυγμένες χώρες. Σχετικά με τις διαταραχές επικοινωνίας και την φτώχεια, υποστηρίζεται πως άτομα με διαταραχές επικοινωνίας βιώνουν κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι διαταραχές της επικοινωνίας συνδέονται με ποσοστό ανεργίας 41,9% έναντι 29,5% μεταξύ παρομοίως ηλικιωμένων ατόμων χωρίς αναπηρία. Ομοίως, στο Ηνωμένο Βασίλειο, όσοι έχουν προβλήματα ακοής είναι 3 φορές πιθανότερο να είναι άνεργοι από τα άτομα που δεν έχουν αναπηρία και εκείνοι που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην ομιλία είναι 8 φορές πιθανότερο. Ένας σημαντικός αριθμός ατόμων με ειδικές ανάγκες καταφεύγουν στην επαιτεία, σε δρόμους και στην εκκλησία για να ανταπεξέλθουν. Από την άλλη, εκείνοι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας έχουν επίσης προδιάθεση για διαταραχές της επικοινωνίας και άλλες αναπηρίες μέσω των φτωχών και των ανθυγιεινών συνθηκών διαβίωσης, εκδήλωσης ασθένειας και έλλειψη της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και των γνώσεων για την πρόληψη των ασθενειών.

Σημειώνεται πως τα παιδιά με προβλήματα ακοής μπορούν να παρουσιάσουν σημαντικές διαταραχές στην ομιλία, στην γλώσσα όσο και στο γνωστικό επίπεδο και παρεμποδίζουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης, ανάπτυξης και γραφής. Επομένως είναι σημαντικό να ανιχνεύονται νωρίς τέτοιου είδους διαταραχές για να μην αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στο σχολείο.

Η πρόωρη ανίχνευση πιθανών διαταραχών όλων των παιδιών που μπορεί να είναι εκπαιδευτικά σε μειονεκτική θέση λόγω κρυφών αναπηριών, όπως οι διαταραχές στην επικοινωνία, θα πρέπει να αποτελέσει ύψιστη προτεραιότητα στην εκστρατεία για την καθολική πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, η εισαγωγή στο σχολείο θα πρέπει να προωθηθεί τον έλεγχο για την ανίχνευση των διαταραχών της επικοινωνίας, και τον εντοπισμό των παιδιών με κάποιου είδους πρόβλημα. Τέλος, η ενίσχυση των γονέων να κάνουν τις κατάλληλες επιλογές για την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες μέσω υπηρεσιών έγκαιρης διάγνωσης είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη πραγματικής και δίκαιης προόδου προς την καθολική πρωτοβάθμια εκπαίδευση. (Reducing the Burden of Communication Disorders in the Developing World, An Opportunity for the Millennium Development Project, ©2006 American Medical Association., YAMA)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Το επάγγελμα του Λογοθεραπευτή

Το επάγγελμα του λογοθεραπευτή

Λογοθεραπεία

Η Λογοθεραπεία είναι η επιστήμη που έχει ως αντικείμενο τις διαταραχές επικοινωνίας, λόγου (προφορικού και μη), φωνής, ομιλίας, σίτισης και κατάποσης σε παιδιά και ενήλικες. Σκοπός της λογοθεραπείας είναι η πρόληψη, πρόγνωση, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση των διαταραχών αυτών. (ASHA)

Συγκεκριμένα, ένας λογοθεραπευτής παρέχει υπηρεσίες σε αναπτυξιακές διαταραχές ομιλίας όπως είναι η αρθρωτική και φωνολογική διαταραχή, η δυσαρθρία και διαταραχές ροής της ομιλίας (τραυλισμός, ταχυλαλία). Επίσης, η λογοθεραπεία ασχολείται με αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές, όπως η ειδική γλωσσική διαταραχή, γλωσσικές δυσκολίες που οφείλονται σε νοητική υστέρηση, Βαρηκοία - κώφωση, διαταραχές χρήσης της γλώσσας-πραγματολογικές διαταραχές (πχ. αυτισμός, σύνδρομο Asperger), Σημσιολογική - Πραγματολογική διαταραχή. Άλλες διαταραχές με τις οποίες ασχολείται ο λογοθεραπευτής είναι οι Μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσαριθμσία, διγλωσσία, ΔΕΠ-Υ, κτλ), Διαταραχές στη σίτιση και κατάποση (δυσφαγία), διαταραχές φωνής (αφωνία, δυσφωνία, ρινολαλία κκ), κρανιοπροσωπικές ανωμαλίες (χειλοσχιστία,

υπερωισχιστία) , χειρουργικές επεμβάσεις κεφαλής και τραχήλου (λαρυγγεκτομή), Νευρογενείς διαταραχές (απραξία, δυσαρθρίες) και σύνδρομα, εγκεφαλικά επεισόδια - αφασία και κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις.(ΣΕ/ΜΕ)

Επιπλέον , ο Λογοθεραπευτής μπορεί να παρέχει υπηρεσίες ακουστικής αποκατάστασης που είναι κωφά, συστήματα επαυξητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας για άτομα με διαταραχές εκφραστικής και / ή γλωσσικής κατανόησης , όπως διαταραχή αυτιστικού φάσματος ή νευρολογικές διαταραχές. (ASHA)

Λογοθεραπευτική αξιολόγηση

Αξιολόγηση είναι η διαδικασία κατά την οποία εξετάζονται και καθορίζονται τα ελλείματα και οι ικανότητες του ατόμου στην επικοινωνία . Καθορίζεται εάν υπάρχει κάποια επικοινωνιακή διαταραχή, κι αν υπάρχει μας επιτρέπει να γνωρίσουμε τη φύση , το μέγεθος και τις επιπτώσεις που έχει στην καθημερινότητα του ατόμου. Η αξιολόγηση λόγου και ομιλίας διαρκεί 45-60 λεπτά, στα οποία ο κλινικός εξετάζει τις λειτουργίες και παραμέτρους των ικανοτήτων επικοινωνίας και των μεταβολών που παρατηρούνται στον ασθενή. Η αξιολόγηση που θα χρησιμοποιήσει ο κλινικός προσαρμόζεται στο πλαίσιο που εργάζεται και στο είδος του επικοινωνιακού προβλήματος του ασθενή. Ο Λογοθεραπευτής μέσα από τη γνωριμία του με το άτομο , εφαρμόζοντας τυπικά ή άτυπα τεστ, αξιολογεί όλους τους τομείς της γλώσσας (φωνητική, φωνολογία, σύνταξη, μορφολογία, πραγματολογία, σημασιολογία).Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, ο κλινικός πραγματοποιεί μία σειρά δοκιμασιών με το άτομο. Ζητά να γίνει κατονομασία αντικειμένων , περιγραφή εικόνας ή αφήγηση ιστορίας.Ύστερα με τη χρήση σταθμισμένων τεστ και μη, αναλύει λεπτομερώς το λόγο του ατόμου και αξιολογεί το φωνολογικό, το σημασιολογικό και το πραγματολογικό σύστημα καθώς και την ικανότητά του για επικοινωνία και σωστή έκφραση, όντας έτσι σε θέση να κρίνει αν αποκλίνει ή όχι από τα φυσιολογικά όρια. Η αξιολόγηση είναι η διαδικασία που βοηθάει τον κλινικό να συλλέξει πληροφορίες που θα οδηγήσουν στη σωστή διαχείριση του προβλήματος, να θέσει θεραπευτικούς στόχους και τις κατάλληλες θεραπευτικές διαδικασίες παρέμβασης. Τέλος, ο Λογοθεραπευτής φτάνει στη διάγνωση με τη χρήση αντικειμενικών διαδικασιών και κλινικής παρακολούθησης και διατυπώνει τη θέση του για τη φύση και τη διάρκεια της παρέμβασης. (Καμπανάρου, 2007).

Κατά την λογοθεραπευτική αξιολόγηση εξετάζονται οι παρακάτω περιοχές :

- Λόγος /Γλώσσα
- Ομιλία
- Ροή
- Φωνή
- Ακοή
- Κατάποση
- Μη λεκτική επικοινωνία

(Στεφοπούλου 2015)

Ύστερα ο κλινικός ενημερώνει το άτομο η τους γονείς-στην περίπτωση που ο ασθενής είναι παιδί- σχετικά με τα ευρήματα της αξιολόγησης, τη διάγνωση και στη συνέχεια αναφέρει το προσχέδιο της λογοθεραπευτικής παρέμβασης . (Νικολόπουλος ,2008).

Λογοθεραπευτική Παρέμβαση

Οι διαταραχές διακρίνονται σε αναπτυξιακές και επίκτητες, ανάλογα με τον παράγοντα και το χρόνο εμφάνισής τους. Ένα παιδί μπορεί να γεννηθεί με μια ιδιαίτερη / ειδική εκπαιδευτική ανάγκη ή αναπηρία, η οποία στο μέλλον θα επηρεάσει σε κάποιο βαθμό την ανάπτυξή του. Η εκπαιδευτική ανάγκη ή αναπηρία σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι εμφανής από τη στιγμή της γέννησης, αλλά παρουσιάζεται ως κάποιο εμπόδιο σε κάποιο αναπτυξιακό στάδιο του παιδιού καθώς μεγαλώνει, μιλώντας έτσι για μία αναπτυξιακή διαταραχή. Όταν μια διαταραχή παρουσιάζεται σε ένα άτομο σε κάποιο χρονικό σημείο της ζωής του και δεν έχει να κάνει με την ανάπτυξη, αναφερόμαστε σε μία επίκτητη διαταραχή. Μια τέτοια διαταραχή μπορεί να προκληθεί από ένα εγκεφαλικό επεισόδιο, μια κρανιοεγκεφαλική κάκωση, νεοπλασμάτα και με αποτέλεσμα να επηρεάσει σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την ικανότητα επικοινωνίας του ατόμου.

Στην περίπτωση μιας αναπτυξιακής διαταραχής είναι πολύ σημαντικό να γίνεται μια πρώιμη παρέμβαση ώστε να βρεθούν οι τεχνικές, οι οποίες θα δώσουν στο παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τη δυνατότητα να είναι λειτουργικό από μικρή ηλικία, μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και στα υπόλοιπα περιβάλλοντα. Όσον αφορά μία επίκτητη διαταραχή, η λογοθεραπευτική παρέμβαση έχει στόχο να ανακτηθούν χαμένες δεξιότητες ή να αντισταθμιστούν οι ελλείψεις με νέες τεχνικές, ώστε το άτομο να καταστεί και πάλι, όσο το δυνατόν, πιο λειτουργικό στην καθημερινότητά του και να μην δυσχεραίνεται η επικοινωνία του με τους γύρω του.

Και στις δύο περιπτώσεις ένα πολύ σημαντικό στοιχείο της παρέμβασης, είναι η υποστήριξη και η εκπαίδευση της οικογένειας. Η θεραπεία που εφαρμόζεται στο άτομο πρέπει να γίνεται γνωστή και κατανοητή, από τον θεραπευτή στην οικογένεια, ώστε να μπορεί να εφαρμόζεται και σε άλλα περιβάλλοντα, εκτός του χώρου που λαμβάνει χώρα η θεραπεία με τον κλινικό. Γι' αυτόν το λόγο η οικογένεια πρέπει να ενημερώνεται και να εμπλέκεται ενεργά στην θεραπευτική διαδικασία. (Hegde,2008)

Είδη μεθόδων παρέμβασης

Τα είδη των μεθόδων παρέμβασης διακρίνονται σε παραδοσιακή μέθοδο κατά την οποία χρησιμοποιούνται κάρτες, απτά αντικείμενα, επικοινωνία μέσω ανταλλαγής εικόνων κοκ, και νέες τεχνολογίες κατά την οποία ο κλινικός χρησιμοποιεί στη θεραπεία υπολογιστές και tablet. (Anderson & Shames, 2013)

Η λογοθεραπευτική παρέμβαση μπορεί να είναι ομαδική ή ατομική. Στην ομαδική παρέμβαση ο Λογοθεραπευτής δημιουργεί ομάδες που έχουν απώτερο σκοπό την γενίκευση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων που κατακτούν οι ασθενείς. Στην ατομική παρέμβαση δίνεται η δυνατότητα στο θεραπευτή να δουλέψει και να εδραιώσει πτυχές της γλώσσας που είναι δύσκολο να εδραιωθούν σε ομάδες όπως για παράδειγμα η φωνολογία. (Anderson & Shames, 2013)

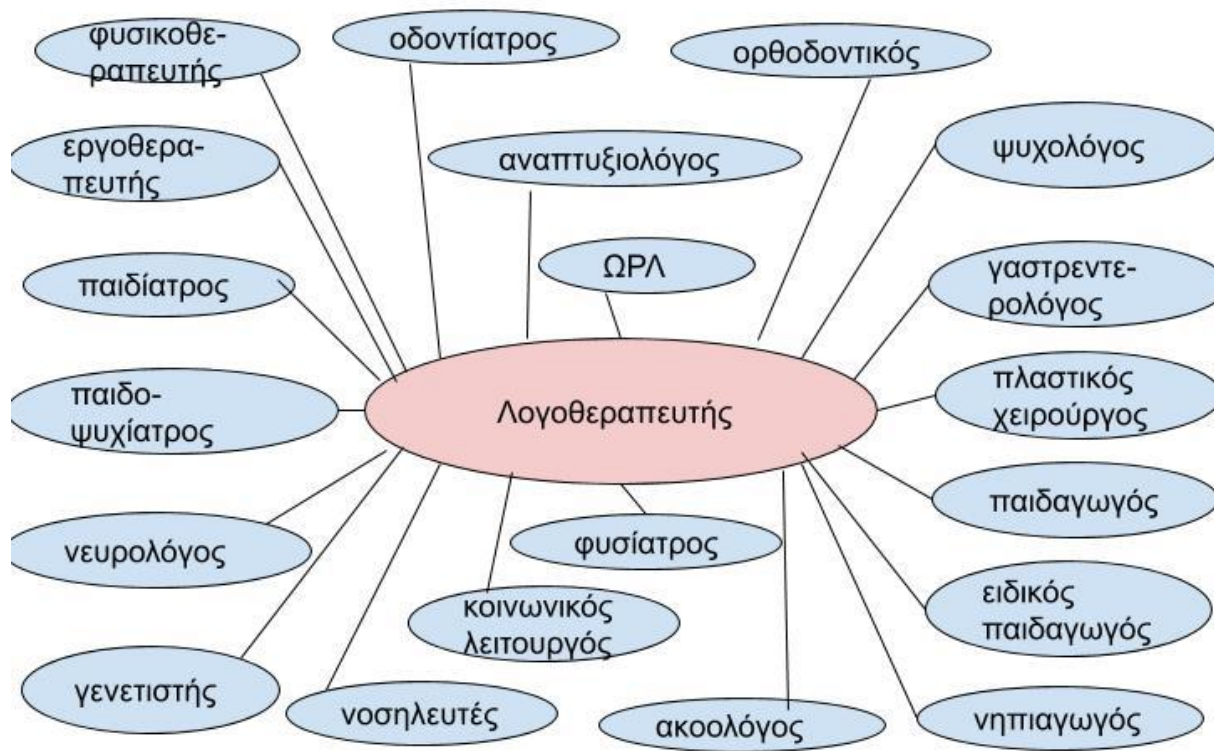
Διεπιστημονικές συνεργασίες λογοθεραπευτή

Ο λογοθεραπευτής πολύ συχνά μπορεί να είναι μέλος μιας διεπιστημονικής ομάδας, η οποία έχει ως σημείο αναφοράς τον ασθενή . Οι λογοθεραπευτές ανάλογα με το χώρο εργασίας συνεργάζονται με άλλους επαγγελματίες με σκοπό την θεραπεία των διαταραχών επικοινωνίας. (Anderson & Shames)

Ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο καλείται να παρέχει τις υπηρεσίες του , ο λογοθεραπευτής έρχεται σε επαφή με διάφορες ειδικότητες, με σκοπό τη σφαιρική αντιμετώπιση ενός προβλήματος. Συγκεκριμένα, σε ένα δημόσιο σχολείο , ο κλινικός μπορεί να έρθει σε συνεργασία με έναν εργοθεραπευτή , έναν φυσικοθεραπευτή, ψυχολόγο , εκπαιδευτικούς προσχολικής και ειδικής εκπαίδευσης. Ο σκοπός των επαγγελματιών είναι η σωστή αξιολόγηση και η συνεργασία για βελτίωση της διαδικασίας της εκπαίδευσης του παιδιού. Σε μία παιδιατρική κλινική ή νοσοκομείο ο Λογοθεραπευτής μπορεί να συνεργάζεται με έναν παιδοψυχίατρο, αναπτυξιολόγο, ακοολόγο , έναν γενετιστή, ωτορινολαρυγγολόγο, νοσηλευτές , παιδίατρο, πλαστικό χειρουργό, νευρολόγο,γαστρεντερολόγο, οδοντίατρο, ορθοδοντικό, φυσίατρο, φυσικοθεραπευτή, εργοθεραπευτή, παιδίατρο, ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό ανάλογα με τη διαταραχή που παρουσιάζει ο ασθενής και τις ανάγκες που απαιτεί η βέλτιστη διαδικασία αποκατάστασής του. (Καμπανάρου)

Η ομαδική συνεργασία, λοιπόν, είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι για τον κλινικό , αφενός γιατί επιτυγχάνεται η καλύτερη πρόληψη, αξιολόγηση και θεραπεία του περιστατικού αφετέρου, γιατί δουλεύοντας στο πλευρό άλλων επαγγελματιών διευρύνει και ενσωματώνει συνεχώς επαγγελματικές γνώσεις.

Διεπιστημονική προσέγγιση προβλημάτων επικοινωνίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Αίτια Διαταραχών Επικοινωνίας

Αίτια διαταραχών επικοινωνίας

Οι διαταραχές της επικοινωνίας διακρίνονται σε αναπτυξιακές και επίκτητες . Οι αναπτυξιακές διαταραχές μπορεί να εμφανιστούν πρώτη φορά κατά τη γέννηση και κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας, αλλά μπορεί να παραμείνουν μέχρι την ενηλικίωση. Σε αντίθεση με τις αναπτυξιακές διαταραχές , οι επίκτητες διαταραχές εμφανίζονται όταν ένα άτομο υφίσταται έναν τραυματισμό ή μία ασθένεια, που προκαλούν απώλεια των επικοινωνιακών δεξιοτήτων. (Plante & Beeson)

Διαταραχή άρθρωσης

Μειωμένος έλεγχος ή αδυναμία των μυών και νεύρων που σχετίζονται με την άρθρωση π.χ. αδυναμία ελέγχου της γλώσσας, αδύναμα χείλη, μειωμένη διάρκεια ή ένταση εκπνοής, παράλυση του προσωπικού νεύρου κ.ά. Προβλήματα στην δομή των οργάνων της άρθρωσης όπως υπερπλασίες, υποπλασίες ή ελλείψεις π.χ. υπερτροφική γλώσσα, κοντό χαλινό γλώσσας, ελλείψεις ή κακή σύγκλιση δοντιών, υπερωοσχιστίες, χειλεοσχιστίες κ.ά. (ΣΕΛΛΕ)

Φωνολογικές διαταραχές

Είναι μια κατηγορία διαταραχών κατά την οποία εμφανίζεται ένα φωνολογικό σύστημα που μοιάζει με εκείνο των παιδιών μικρότερης χρονολογικής ηλικίας. Δηλαδή μια ολόκληρη ομάδα ήχων δεν έχει κατακτηθεί σωστά και συνεπώς πολλαπλοί ήχοι προφέρονται λανθασμένα, ενώ δεν θα έπρεπε σύμφωνα με την χρονολογική ηλικία του παιδιού. Στην φωνολογική διαταραχή δεν υπάρχει κάποιο ανατομικό ή νευρολογικό πρόβλημα. Οι κινήσεις των αρθρωτών, οι στοματοπροσωπικές δεξιότητες εκτελούνται φυσιολογικά. (ΣΕΛΛΕ)

Μαθησιακές Δυσκολίες

Τα αίτια που μπορούν να επιφέρουν μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να είναι προγεννητικά και περιγεννητικά (αλκοολισμός, κάπνισμα, χρήση ναρκωτικών ουσιών) . (Σακκάς , 2002) Επίσης , παράγοντες που μπορούν να επιφέρουν μαθησιακές δυσκολίες είναι νευροβιολογικοί και γνωσιακοί. (Αναγνωστόπουλος, Σίνη, 2004). Τέλος τα ψυχιατρικά και περιβαλλοντικά αίτια (οικογενειακοί παράγοντες ,εκπαιδευτικοί παράγοντες, διατροφή , μόλυνση του περιβάλλοντος)Ο αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες οι οποίοι συνδέονται συνήθως με τις μαθησιακές δυσκολίες ενός ατόμου. (Σακκάς, 2002)

Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

Ο όρος Αυτισμός προέρχεται από τη λέξη “εαυτός” και υποδηλώνει την εσωστρέφεια και την απομόνωση ενός ατόμου στον εαυτό του. (ΣΕΛΛΕ)

Η προέλευση και η ανάπτυξη της διαταραχής του φάσματος του αυτισμού δεν έχει σαφή αίτια και οι επιστήμονες έχουν επικεντρώσει το ενδιαφέρον τους σε αυτό. Σύμφωνα με μία έρευνα (τη μεγαλύτερη που έχει γίνει μέχρι σήμερα) που ξεκίνησε από το 2017 , με επικεφαλής τον Sven Sandin , φαίνεται να αποδίδει τον αυτισμό στην κληρονομικότητα. Συγκεκριμένα , οι διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού φαίνεται να βασίζονται κατά 80 % σε κληρονομικά γονίδια, που σημαίνει ότι μόνο το 20 %των περιπτώσεων ευθύνη έχουν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες.(American Medical Association, JAMA Psychiatry, 2019)

Τραυλισμός

Ο τραυλισμός αποτελεί μία διαταραχή της ομαλής ροής της ομιλίας. Μπορεί να εμφανιστεί επίκτητα ή αναπτυξιακά. Η αναπτυξιακή μορφή της διαταραχής αποτελεί τη συχνότερα εμφανιζόμενη μορφή τραυλισμού που μπορεί να οφείλεται σε :

1. Νευρολογική δυσλειτουργία. Η αποκλίνουσα νευρολογική οργάνωση του μηχανισμού ομιλίας συνδυαζόμενη με την ευάλωτη ψυχοσύνθεση του παιδιού, αλληλεπιδρούν με αναπτυξιακούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες για να πυροδοτήσουν την εμφάνιση της διαταραχής.
2. Κληρονομικότητα. Συχνά συνυπάρχουν άτομα με ιστορικό τραυλισμού στον ευρύτερο οικογενειακό κύκλο του παιδιού. (ΣΕΛΛΕ)

Διαταραχή φωνής

Διαταραχή φωνής είναι η οποιαδήποτε αλλοίωση στα τρία χαρακτηριστικά της φωνής: ύψος, ένταση και ποιότητα φωνής. Μια διαταραχή φωνής μπορεί να συνοδεύεται από πόνο, δυσκολία ή κούραση κατά την ομιλία. Μια διαταραχή φώνησης μπορεί να οφείλεται σε κατάχρηση φωνής(π.χ. υπερβολική ένταση ή παρατεταμένη χρήση φωνής), συνεχές “καθάρισμα” λαιμού, λοιμώξεις, παλινδρόμηση των υγρών του στομάχου, όγκοι (ιογενής, καρκινικοί), ασθένειες που προκαλούν παράλυση των φωνητικών χορδών, κάπνισμα. (ΣΕΛΛΕ)

Αίτια διαταραχών επικοινωνίας σε ενήλικες.

Διαταραχές επικοινωνίας που εμφανίζονται σε ενήλικα άτομα μπορεί να οφείλονται σε Αγγειακά Εγκεφαλικά Επεισόδια (Ισχαιμικά/ Αιμορραγικά), κρανιοεγκεφαλικές Κακώσεις, (τραυματισμοί π.χ. τροχαία) , εκφυλιστικές νόσοι όπως: άνοιες (Αλτσχάιμερ κ.α.), νόσος του Πάρκινσον ή Χάντιγκτον, σκλήρυνση κατά πλάκας ή Αμυοτροφική Πλευρική Σκλήρυνση κ.α., καρκίνος κεφαλής και τραχήλου ή λάρυγγα. (ΣΕΛΛΕ) Νευρογενείς κινητικές διαταραχές ομιλίας οφείλονται σε διαταραχές του Μυϊκού ελέγχου του μηχανισμού του λόγου , εξαιτίας κάποια βλάβης του κεντρικού ή περιφερικού νευρικού συστήματος. Ορίζει προβλήματα στην προφορική επικοινωνία εξαιτία παράλυσης, αδυναμίας ή έλλειψης συντονισμού του μυϊκού συστήματος του λόγου. (Duffy , 2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μεθοδολογία – Σκοπός έρευνας

Σκοπός της έρευνας-υποθέσεις έρευνας

Το επάγγελμα του Λογοθεραπευτή έχει να κάνει με την πρόληψη, τη διάγνωση και την θεραπεία των διαταραχών στην επικοινωνία. Άτομα που παρουσιάζουν τέτοιου είδους διαταραχές συχνά αντιμετωπίζουν μικρές ή μεγάλες δυσκολίες στην καθημερινότητά τους.

Ο λογοθεραπευτής καλείται να συνεργαστεί και με άλλες ειδικότητες με σκοπό την αποτελεσματικότερη έκβαση μιας θεραπείας. Μια διαταραχή στην επικοινωνία μπορεί να συνυπάρχει και με κάποια άλλη διαταραχή που δεν έχει να κάνει με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή, αλλά κάποιας άλλης ειδικότητας. Ο επαγγελματίας μιας άλλης ειδικότητας όμως, που θα έρχεται σε επαφή με τον ασθενή που παρουσιάζει δυσκολία λόγου και ομιλίας, θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνήσει και να συνεργαστεί με το άτομο για να επιτεύξει τους στόχους του.

Επίσης, κάποιες ειδικότητες , μπορεί να μην έχουν ως αντικείμενο την συνεργασία με άτομα που παρουσιάζουν κάποια διαταραχή , όμως ενδέχεται να υπάρχει ένα τέτοιο άτομο στον επαγγελματικό τους χώρο. Έτσι αυτός ο επαγγελματίας θα έπρεπε να είναι σε θέση να αναγνωρίσει τη διαταραχή και να παραπέμψει σωστά το άτομο, ώστε να γίνει μία έγκαιρη και αποτελεσματική παρέμβαση. Μία τέτοια ειδικότητα θα μπορούσε να είναι η ειδικότητα του εκπαιδευτικού όπου μέσα στην τάξη μπορεί να παρατηρήσει κάποιο παιδί που δεν έχει καλές επιδόσεις ή αντιμετωπίζει δυσκολίες στη διαδικασία της μάθησης , λόγω κάποιας μαθησιακής δυσκολίας.

Κάποιες άλλες ειδικότητες ,ενδέχεται να μην έχουν καμία σχέση με τις επιστήμες της υγείας ή τις επιστήμες της εκπαίδευσης , παρόλο αυτά μπορεί να υπάρχει ένα άτομο στον εργασιακό τους χώρο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα στην επικοινωνία. Για παράδειγμα, σε μία επιχείρηση, μπορεί να υπάρχει ένα άτομο που παρουσιάζει μια διαταραχή στην ροή της ομιλίας. Οι συνεργάτες του θα ήταν καλό να είναι ενήμεροι για την διαταραχή ,αλλά και να έχουν γνώση του τρόπου αντιμετώπισης του ατόμου για την καλύτερη συνεργασία τους.

Επειδή ένα άτομο με διαταραχή επικοινωνίας μπορεί να είναι κομμάτι της καθημερινότητάς μας , η έρευνα αυτή έχει σκοπό να διερευνήσει αν επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων έχουν αποκτήσει γνώσεις από τις σχολές τους σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας και αν είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να συνεργαστούν με άτομα τα οποία παρουσιάζουν τέτοιου είδους διαταραχές.

Για το σκοπό αυτό, σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου, μέσω του οποίου εξετάστηκαν οι εξής υποθέσεις:

- Αν φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων έχουν γνώσεις σχετικά με τον όρο προβλήματα επικοινωνίας και τι μπορεί να περιλαμβάνει ο όρος αυτός.
- Αν είναι δυνατή η αναγνώριση μιας τέτοιας δυσκολίας και η σωστή διαχείρισή της από τους νέους επαγγελματίες
- Αν υπήρχαν μαθήματα στο τμήμα τους που να αναφέρονται σε αυτά τα προβλήματα , κι αν ναι , αν ήταν αρκετά τα όσα θεωρητικά διδάχθηκαν.
- Αν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους ήρθαν σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσίαζε διαταραχές επικοινωνίας κι αν κατάφεραν να αντεπεξέλθουν σωστά.
- Αν θα ήθελαν και τι θα ήθελαν να γνωρίζουν περαιτέρω για τα προβλήματα επικοινωνίας.

Μεθοδολογία Έρευνας

Είδος έρευνας

Ως επιστημονική έρευνα ορίζεται η συστηματική, ελεγχόμενη, εμπειρική και κριτική εξερεύνηση φαινομένων που καθοδηγείται από τη θεωρία και τις υποθέσεις που διατυπώνονται για τις σχέσεις μεταξύ των φαινομένων αυτών (Kerlinger, 2011). Οι έρευνες χωρίζονται σε ποσοτικές και ποιοτικές. Οι ποσοτικές έρευνες χρησιμοποιούνται όταν κάτι πρέπει να μετρηθεί ενώ οι ποιοτικές όταν κάτι πρέπει να περιγραφεί (Γεωργοπούλου, 2013). Στην προκειμένη περίπτωση η έρευνα είναι μικτή καθώς και οι δύο μέθοδοι

χρησιμοποιούνται συνδυαστικά έτσι ώστε να γίνουν μετρήσεις προς μετέπειτα σύγκριση, αξιολόγηση και ερμηνεία αποτελεσμάτων.

Ερευνητικό εργαλείο

Μια από τις πιο συχνά χρησιμοποιούμενες μεθόδους για τη συλλογή δεδομένων, θεωρείται το ερωτηματολόγιο (Παπαδημητρίου, 1990). Η χρήση του ερωτηματολογίου σε μια έρευνα, επιφέρει πολλά πλεονεκτήματα διότι είναι ένα εργαλείο εύκολο στη χρήση του, κοινό για όλα τα υποκείμενα της έρευνας και καθιστά σχετικά εύκολη την επεξεργασία δεδομένων (Δημητρόπουλος, 1999). Επιπλέον συγκεντρώνονται δεδομένα από μακρινές αποστάσεις, γίνεται ταυτόχρονη ανταπόκριση από τους ερωτηθέντες σε πολλές περιπτώσεις, και απαντούν κοινό αριθμό ερωτήσεων (Λελάκης, 1994).

Με βάση αυτόν τον συλλογισμό επιλέχθηκε η συγκεκριμένη ερευνητική στρατηγική και συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κυρίως κλειστού αλλά και ανοιχτού τύπου, ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή ποσοτικοποίηση των απαντήσεων, χωρίς όμως να χαθεί καμία πληροφορία από τις απαντήσεις και τις απόψεις των ερωτηθέντων. Οι κλειστού τύπου ερωτήσεις απαιτούσαν την επιλογή ανάμεσα σε μια ή περισσότερες απαντήσεις από μια λίστα επιλογών, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις οι ερωτηθέντες καλούνταν να απαντήσουν αριθμητικά (κλίμακα Likert). Στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου οι ερωτηθέντες μπορούσαν να δώσουν σε μια συνοπτική απάντηση την προσωπική τους γνώμη. Η τελική διαμόρφωση του ερωτηματολογίου έγινε με βάση τους αρχικούς στόχους της έρευνας.

Το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας, συνέλεξε δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών (π.χ. φύλο, ηλικία), στοιχεία σχετικά με την φοίτησή τους (π.χ. εξάμηνο φοίτησης, αν έχουν πραγματοποιήσει πρακτική), και γενικές πληροφορίες σχετικά με το αν ξέρουν τι σημαίνει ο όρος προβλήματα επικοινωνίας. Επίσης, να αναφέρουν όσα από αυτά γνωρίζουν, αν θα μπορούσαν να τα αναγνωρίσουν και αν θα μπορούσαν να διαχειριστούν άτομα με προβλήματα επικοινωνίας. Επίσης θέτονται ερωτήματα σχετικά με το αν έχουν έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσιάζει προβλήματα επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους, τι θα ήθελαν να γνωρίζουν για τα προβλήματα επικοινωνία και άλλα. Το σύνολο των ερωτήσεων ήταν 23.

Δειγματοληψία-Συμμετέχοντες

Ο πληθυσμός περιλάμβανε Έλληνες φοιτητές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας, φοιτητές του τμήματος Νοσηλευτικής του ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας και φοιτητές του Παιδαγωγικού τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών. Αρχικά τα ερωτηματολόγια προωθήθηκαν σε φοιτητές του τμήματος Διοίκησης, Νοσηλευτικής και Φυσικοθεραπείας του ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας οι οποίοι πραγματοποιούν ή έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση. Παρουσιάστηκαν δυσκολίες κατά τη συλλογή του δείγματος καθώς απαντήθηκαν λίγα ερωτηματολόγια και συγκεκριμένα από το τμήμα Φυσικοθεραπείας ήταν μόνο μία απάντηση. Γι' αυτό το λόγο αυτή η ειδικότητα βγήκε από την έρευνα. Τελικά, το ερωτηματολόγιο προωθήθηκε μέσω του διαδικτύου σε φοιτητές τμημάτων όλης της Ελλάδας, των ειδικοτήτων Διοίκησης επιχειρήσεων, Νοσηλευτικής και Παιδαγωγικού τμήματος, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου. Λόγω του όγκου που

καταλαμβάνει ο πληθυσμός, η διαδικασία της διερεύνησης απαιτεί τον ορισμό ενός μικρότερου μέρους του, που ονομάζεται δείγμα. Η διαδικασία αυτής της επιλογής συγκεκριμένου δείγματος ονομάζεται δειγματοληψία (Παπαδημητρίου, 1990). Στην παρούσα έρευνα ο πληθυσμός που έχρηζε προς μελέτη ήταν επίσης πολύ μεγάλος και έτσι εφαρμόστηκε η μέθοδος της δειγματοληψίας και συγκεκριμένα της τυχαίας δειγματοληψίας. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 103 φοιτητές από όλη την Ελλάδα.

Συλλογή απαντήσεων

Όσον αφορά τη συλλογή του δείγματος, σε αρχικό στάδιο η διαδικασία λήψης δείγματος έγινε με την προώθηση του ερωτηματολογίου από τους καθηγητές του κάθε τμήματος στους φοιτητές που έκαναν την πρακτική τους άσκηση την περίοδο κατά την οποία ξεκίνησε η συλλογή δείγματος. Σε πρώτη φάση, η δειγματοληψία αφορούσε φοιτητές τμημάτων του ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος και συγκεκριμένα του τμήματος Νοσηλευτικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Φυσικοθεραπείας. Υπήρξε μία μόνο απάντηση από το τμήμα της φυσικοθεραπείας με αποτέλεσμα να βγει από την έρευνα και να επιλεχθεί μία άλλη ειδικότητα, η ειδικότητα του Παιδαγωγικού. Στη συνέχεια για μεγαλύτερο αριθμό απαντήσεων το ερωτηματολόγιο προωθήθηκε σε φοιτητές όλης της Ελλάδας που φοιτούσαν στα τμήματα που προαναφέρθηκαν. Η συλλογή των δεδομένων έγινε εξ ολοκλήρου με τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της διαδικτυακής φόρμας google.

Σημαντικό είναι να ειπωθεί πως η διαδικασία διεκπεραιώθηκε με πλήρη εχεμύθεια καθώς τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και έγινε διαβεβαίωση πως οι απαντήσεις θα είναι εμπιστευτικές και εξυπηρετούν τα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας. Επίσης γνωστοποιήθηκε πως τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο σε συνολική κλίμακα μετά τη συλλογή μεγάλου αριθμού αυτών, έτσι ώστε να παρέχουν δεδομένα μόνο για στατιστική ανάλυση. Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίστηκε η ειλικρίνεια των περισσότερων απαντ

Όργανα συλλογής δεδομένων

Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε μέσω του google καθώς το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο google forms ,προωθήθηκε μόνο σε ηλεκτρονική μορφή και τα αποτελέσματα αναλύθηκαν αυτόματα ποσοτικά και ποιοτικά. Για την παρουσίαση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν διάφορα είδη γραφημάτων όπως το κυκλικό γράφημα (πίτα), ραβδόγραμμα και γράφημα στηλών. Τα αποτελέσματα παρατίθενται αναλυτικότερα παρακάτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Αποτελέσματα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

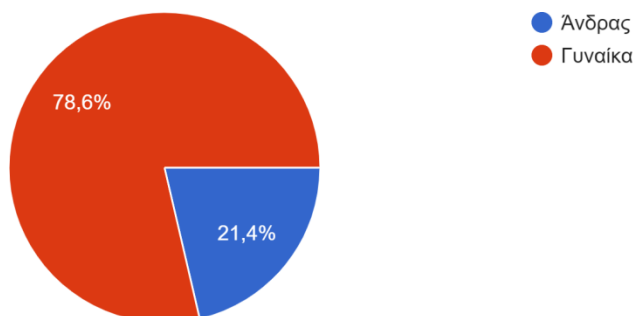
Φύλο :

Όσον αφορά το φύλο των ερωτηθέντων, το 21,4% (23 άτομα) είναι άνδρες και το 78,6 % (80 άτομα) είναι γυναίκες.

Διάγραμμα 1: Κατανομή των ερωτηθέντων ως προς το φύλο.

1) Φύλο

103 απαντήσεις

Πίνακας 1: Κατανομή των ερωτηθέντων ως προς το φύλο.

ΦΥΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Ανδρες	23	21,4 %
Γυναίκες	80	78,6 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

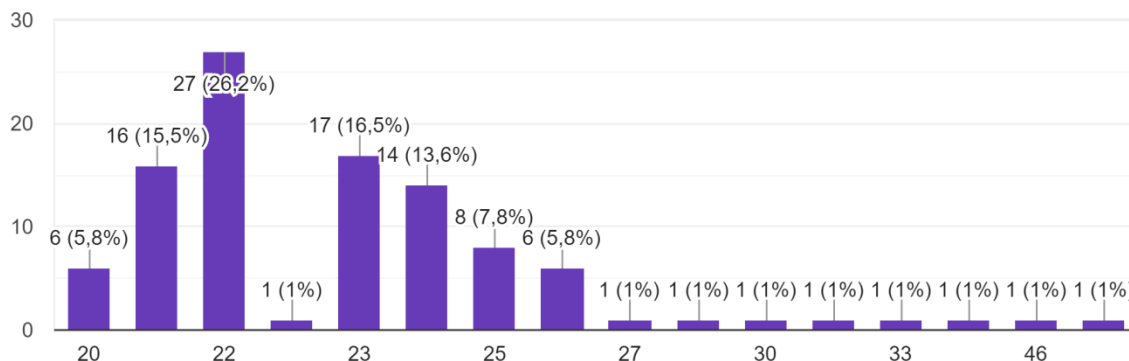
2. Ηλικία:

Οι ηλικίες που συλλέχθηκαν από τα δεδομένα της έρευνας των επαγγελματιών και φοιτητών των τριών ειδικοτήτων, κυμαίνονται από 20 έως 66, με την υψηλότερη ηλικία να είναι το 66 και την χαμηλότερη να είναι το 20 (max=66, min=20). Η επικρατούσα τιμή μεταξύ των ηλικιών των επαγγελματιών και φοιτητών είναι το 22. Δηλαδή, το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα ήταν 22 ετών. Τα αποτελέσματα καταγράφονται με περισσότερη λεπτομέρεια στο ακόλουθο διάγραμμα στήλης.

Διάγραμμα 2: Ηλικία ερωτηθέντων

2) Ηλικία

103 απαντήσεις

Πίνακας 2 : Ηλικία ερωτηθέντων

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
20-30	97	94 %
31-40	3	3%
41-50	2	2%
51+	1	1%
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

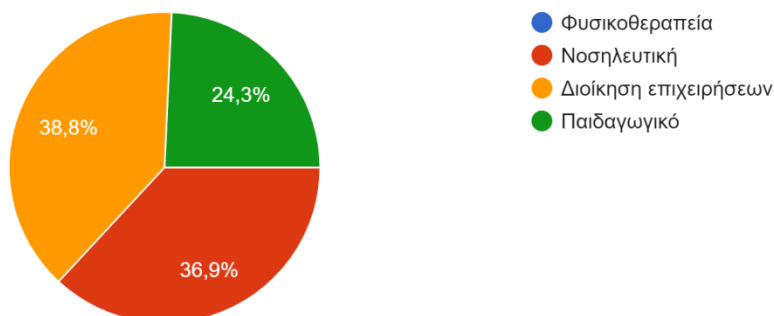
3. Τμήμα φοίτησης (Πολλαπλής επιλογής)

Σχετικά με το τμήμα φοίτησης των ερωτηθέντων , η πλειοψηφία με ποσοστό 38,8% (40 απαντήσεις) είναι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, το 36,9% (38 απαντήσεις) είναι απόφοιτοι του τμήματος Νοσηλευτικής και το 24,3% (25 απαντήσεις) είναι απόφοιτοι του Παιδαγωγικού τμήματος. Αναλυτικότερα τα αποτελέσματα εμφανίζονται στο παρακάτω διάγραμμα .

Διάγραμμα 3 : Κατανομή των ερωτηθέντων ως προς το τμήμα φοίτησης .

3) Τμήμα Φοίτησης

103 απαντήσεις

Πίνακας 3: Κατανομή των ερωτηθέντων ως προς το τμήμα φοίτησής τους.

ΤΜΗΜΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ
Διοίκηση Επιχειρήσεων	40	38,8 %
Νοσηλευτική	38	36,9%
Παιδαγωγικό	25	24,3%
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

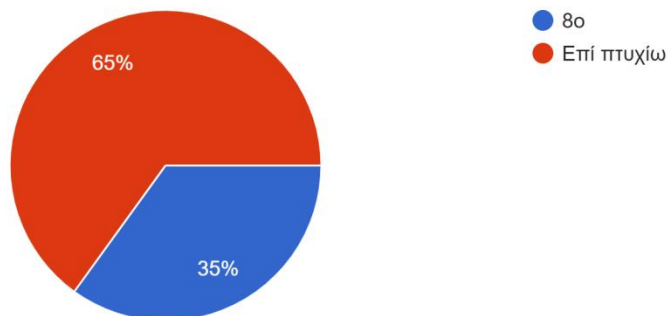
4. Εξάμηνο φοίτησης

Σχετικά με το εξάμηνο φοίτησης η πλειοψηφία με ποσοστό 65 % (67 απαντήσεις) έχουν ολοκληρώσει τα εξάμηνα φοίτησης και περιλαμβάνονται οι επί πτυχίω φοιτητές , ενώ το 35% των ερωτηθέντων (36 απαντήσεις) βρίσκονται έως το 8ο εξάμηνο φοίτησης. Στο ακόλουθο διάγραμμα καταγράφονται τα αποτελέσματα πιο αναλυτικά.

Διάγραμμα 4. Εξάμηνο φοίτησης .

4) Εξάμηνο Φοίτησης

103 απαντήσεις

Πίνακας . Εξάμηνο φοίτησης ερωτηθέντων.

ΕΞΑΜΗΝΟ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Επί πτυχίω	67	65%
Εως 8ο εξάμηνο	36	35%
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

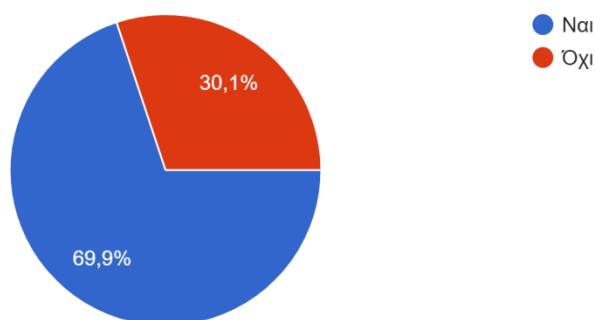
5. Πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης.

Στην ερώτηση αυτή συλλέγονται δεδομένα σχετικά με το εάν οι ερωτηθέντες έχουν πραγματοποιήσει ή πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση . Η πλειοψηφία έδειξε ότι οι 72 απαντήσεις των ερωτηθέντων είχαν ποσοστό 69,9% και έχουν πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, ενώ 31 άτομα με ποσοστό 30,1 % δεν έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση.

Διάγραμμα 5 . Πρακτική άσκηση

5) Έχετε πραγματοποιήσει την πρακτική σας άσκηση ή πραγματοποιείτε τώρα την πρακτική σας άσκηση ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 5 . Πρακτική άσκηση.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	72	69,9%
Όχι	31	30,1%
Συνολο	103	100%

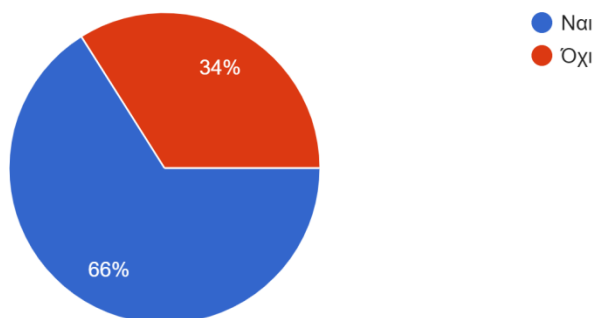
6) Γνωρίζετε τι σημαίνουν οι όροι “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου” ;

Σκοπός αυτού του ερωτήματος είναι να ερευνηθεί εάν το σύνολο των ερωτηθέντων γνωρίζει τι σημαίνουν οι όροι “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου” . Η πλειοψηφία με ποσοστό 66% (68 άτομα) δήλωσαν ότι γνωρίζουν τι σημαίνουν οι όροι ενώ το μικρότερο ποσοστό 34% (35 άτομα) δήλωσαν πως δεν γνωρίζουν τη σημασία των όρων.

Διάγραμμα 6: Κατανομή των ερωτηθέντων για τη γνώση των όρων “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου”.

6) Γνωρίζετε τι σημαίνουν οι όροι “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου” ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 6 . Κατανομή των ερωτηθέντων για τη γνώση των όρων “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου”

ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	68	66%
Όχι	35	34%
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

7. Αν ναι, αναφέρετε όσα τέτοια προβλήματα γνωρίζετε.

Η ερώτηση αποτελεί υπο-ερώτημα της ερώτησης 6. Όσοι έχουν απαντήσει ναι στην ερώτηση 6, καλούνται να απαντήσουν σε αυτό το ερώτημα και να αναφέρουν όσα προβλήματα επικοινωνίας γνωρίζουν.

Από το ερώτημα 7, το οποίο είναι ανοιχτού τύπου ερώτημα , προκύπτουν 53 απαντήσεις. Σε αυτό το σημείο οι ερωτηθέντες ανέφεραν όσα προβλήματα επικοινωνίας γνωρίζουν. Παρακάτω φαίνεται σύντομα και συγκεντρωτικά τι απάντησε η πλειοψηφία :

- Δυσλεξία (25 απαντήσεις)

- Άρθρωση (15 απαντήσεις)
- Ροή (12 απαντήσεις)
- Αυτισμός (7 απαντήσεις)
- Ακοή (6 απαντήσεις)
- ΕΓΔ (5 απαντήσεις)
- Προβλήματα συγκέντρωσης (4 απαντήσεις)
- Φώνηση (4 απαντήσεις)

Άλλες απαντήσεις που δόθηκαν, με πολύ μικρό αριθμό ήταν : φωνολογικές διαταραχές, δυσarthρία , δυσορθογραφία, εγκεφαλικό , εγκεφαλική παράλυση, προβλήματα προφορικού λόγου ,προβλήματα γραπτού λόγου, ΔΕΠΥ, νοητική υστέρηση, προβλήματα στην ανάγνωση, ψυχικές διαταραχές, μαθησιακές δυσκολίες , προβλήματα στην κατανόηση, μαθησιακές, σύνδρομα, άνοια, αφασίες.

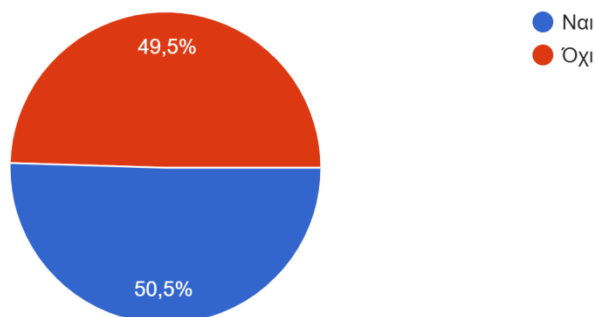
8) Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας , υπήρχε κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζεστε άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ;

Στην ερώτηση αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό 50,5% (52 άτομα) δήλωσε πως κατά τη διάρκεια φοίτησής τους υπήρχε κάποιο μάθημα που αναφερόταν στο πώς να διαχειρίζεται άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας. Επίσης το 49,5% (51 άτομα) των ερωτηθέντων δήλωσε πως δεν υπήρχε κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζονται άτομα με προβλήματα επικοινωνίας.

Διάγραμμα 8 : Ύπαρξη μαθήματος που να αναφέρεται στη διαχείριση ατόμων με προβλήματα επικοινωνίας.

8) Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας , υπήρχε κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζεσ...υσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 8 . Ύπαρξη μαθήματος που να αναφέρεται στη διαχείριση ατόμων με προβλήματα επικοινωνίας.

ΥΠΑΡΞΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	52	50,5 %
Όχι	51	49,5 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100 %

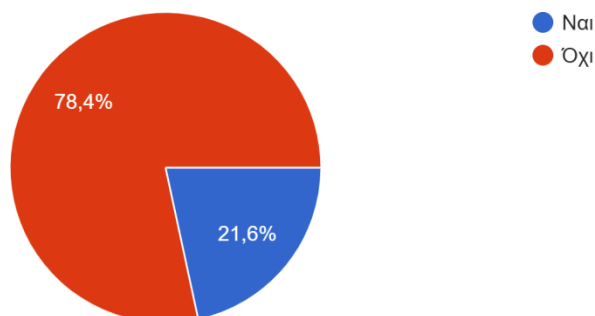
9) Αν ναι, πιστεύετε πως ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα ;

Η ερώτηση 9 αποτελεί υποερώτημα της ερώτησης 8 και σκοπό έχει να ερευνηθεί αν τα άτομα που έχουν παρακολουθήσει μαθήματα σχετικά με το πώς να διαχειρίζονται άτομα με προβλήματα επικοινωνίας θεωρούν πως όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα ήταν αρκετά. Η πλειοψηφία 78,4 % (58 άτομα) πιστεύουν πως δεν ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα , ενώ το 21,6 % (16 άτομα) θεωρούν πως ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα σχετικά με το πώς να διαχειρίζονται άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας.

Διάγραμμα 9 . Επάρκεια μαθήματος .

9) Αν ναι, πιστεύετε πως ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα ;

74 απαντήσεις

Πίνακας 9. Επάρκεια μαθήματος.

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	16	21,6 %
Όχι	58	78,4 %
ΣΥΝΟΛΟ	74	100 %

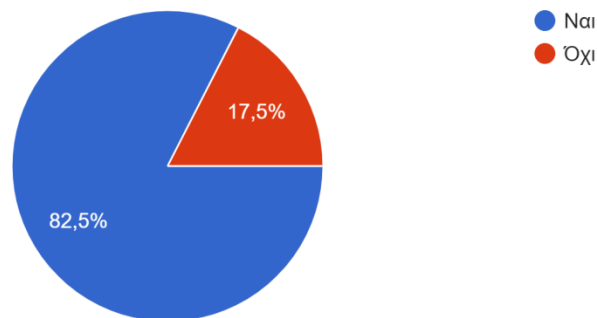
10) Πιστεύετε πως θα ήσασταν σε θέση να αναγνωρίσετε ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας ;

Η ερώτηση 10 διερευνά αν οι ερωτηθέντες θεωρούν πως θα ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν ένα άτομο που παρουσιάζει προβλήματα επικοινωνίας. η πλειοψηφία 82,5 % (85 άτομα) απάντησε θετικά , δηλαδή πως θα ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας. η μειοψηφία 17,5 % (18 άτομα) απάντησε πως δεν θα ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας.

Διάγραμμα 10 . Ικανότητα αναγνώρισης ατόμου με πρόβλημα επικοινωνίας.

10) Πιστεύετε πως θα ήσασταν σε θέση να αναγνωρίσετε ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 10. Ικανότητα αναγνώρισης ατόμου με πρόβλημα επικοινωνίας.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	85	82,5 %
Όχι	18	17,5 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100 %

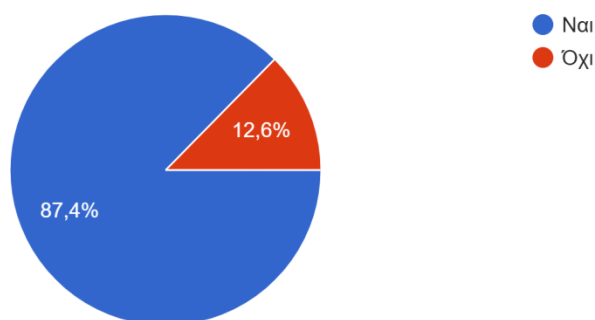
11) Πιστεύετε πως είναι απαραίτητο να γνωρίζετε πώς να διαχειριστείτε ένα άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας ;

Σε αυτό το ερώτημα τα άτομα ερωτούνται αν θεωρούν απαραίτητο να γνωρίζουν πως να διαχειριστούν ένα άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 87,4 % (90 άτομα) απάντησαν ναι , δηλαδή θεωρούν απαραίτητο να γνωρίζουν πως να διαχειριστούν κάποιο άτομο με διαταραχή επικοινωνίας , ενώ το 12,6 % (13 άτομα) απάντησαν όχι, δηλαδή πως δεν το θεωρούν απαραίτητο.

Διάγραμμα 11 . Απαραίτητη γνώση διαχείρισης ατόμων με διαταραχή επικοινωνίας.

11) Πιστεύετε πως είναι απαραίτητο να γνωρίζετε πώς να διαχειριστείτε ένα άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 11. Απαραίτητη γνώση διαχείρισης ατόμων με διαταραχή επικοινωνίας.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ Η ΓΝΩΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	90	87,4 %
Όχι	13	12,6%
ΣΥΝΟΛΟ	103	100 %

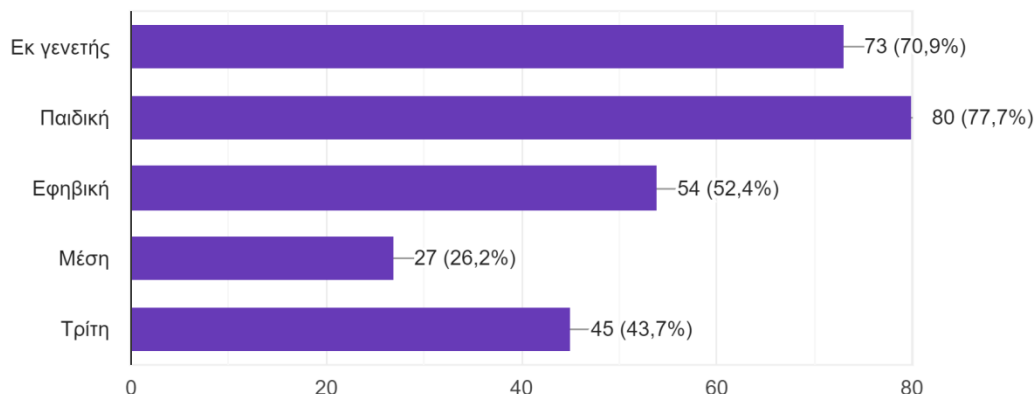
12) Σε ποιες ηλικίες μπορεί να παρουσιάζει ένα άτομο κάποια διαταραχή επικοινωνίας ; (μπορείτε να διαλέξετε πάνω από μία απάντηση)

Η συγκεκριμένη ερώτηση είναι πολλαπλής επιλογής. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 77,7 % (80 απαντήσεις) απάντησαν πως ένα άτομο μπορεί να παρουσιάσει κάποια διαταραχή επικοινωνίας στην παιδική ηλικία , ενώ η μειοψηφία με ποσοστό 26,2% (27 άτομα) θεωρούν πως ένα άτομο μπορεί να παρουσιάσει διαταραχή επικοινωνίας στη μέση ηλικία. Οι απαντήσεις των ερωτηθέντων παρουσιάζονται με περισσότερη ανάλυση στο παρακάτω διάγραμμα.

Διάγραμμα 12 . Ηλικία παρουσίασης διαταραχής επικοινωνίας.

12) Σε ποιες ηλικίες μπορεί να παρουσιάζει ένα άτομο κάποια διαταραχή επικοινωνίας ; (μπορείτε να διαλέξετε πάνω από μία απάντηση)

103 απαντήσεις

Πίνακας 12. Ηλικία παρουσίασης διαταραχής επικοινωνίας.

ΗΛΙΚΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Εκ γενετής	73	70,9 %
Παιδική	80	77,7 %
Εφηβική	54	52,4 %
Μέση	27	26,2 %
Τρίτη	45	43,7 %

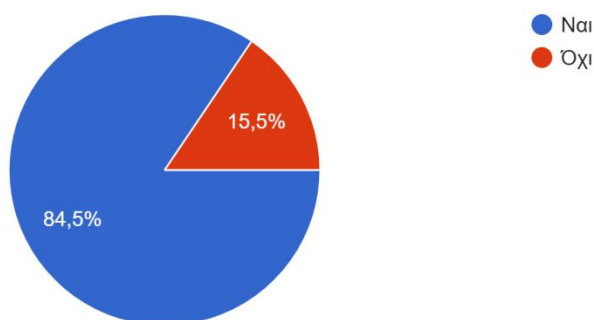
13) Γνωρίζετε αν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια δυσκολία στην επικοινωνία (εγκεφαλικό, εκφυλιστικές νόσοι κλπ) ;

Η πλειοψηφία των απαντήσεων 84,5 % (87 απαντήσεις) δείχνει πως οι ερωτηθέντες γνωρίζουν πως κάποιες ασθένειες, όπως εγκεφαλικό, εκφυλιστικές νόσοι και άλλες μπορούν να επιφέρουν κάποια διαταραχή επικοινωνίας , ενώ το 15,5 % (16 απαντήσεις) δήλωσε πως δεν γνωρίζει

Πίνακας 13. Γνώση εάν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια δυσκολία στην επικοινωνία.

13) Γνωρίζετε αν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια δυσκολία στην επικοινωνία (εγκεφαλικό, εκφυλιστικές νόσοι κλπ) ;

103 απαντήσεις

Διάγραμμα 13 .Γνώση εάν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια δυσκολία στην επικοινωνία.

ΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΟΥΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	87	84,5 %
Όχι	16	15,5 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

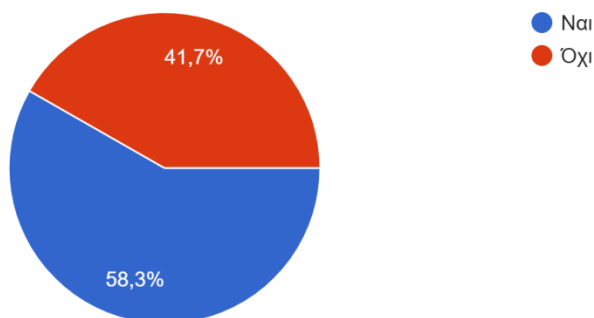
14) Κατά τη διάρκεια της φοίτησής σας έχετε έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας; (Αν όχι , δεν χρειάζεται να απαντήσετε στις ερωτήσεις 15, 16, 17 και 18)

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων 58,3 % (60 απαντήσεις) απάντησε πως κατα τη διάρκεια της φοίτησής του, έχει έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσίαζε κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας ενώ η μειοψηφία 41,7 % (43 απαντήσεις) δήλωσαν πως δεν έχουν έρθει σε επαφή.

Διάγραμμα 14 . Επαφή με άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας.

14) Κατά τη διάρκεια της φοίτησής σας έχετε έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημ... στις ερωτήσεις 15, 16, 17 και 18)

103 απαντήσεις

Πίνακας 14 . Επαφή με άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	60	58,3%
Όχι	43	41,7 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

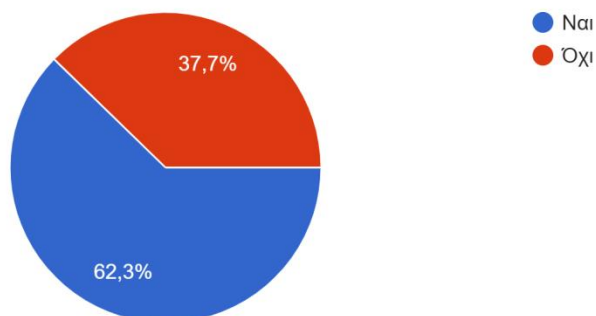
15) Πιστεύετε ότι ανταπεξήλθατε επαρκώς ;

Η ερώτηση 15 αποτελεί υπο-ερώτημα της ερώτησης 14 και διερευνά αν τα άτομα που ήρθαν σε επαφή με άτομα που παρουσιάζουν διαταραχή επικοινωνίας πιστεύουν ότι ανταπεξήλθαν επαρκώς. Η πλειοψηφία των ατόμων 62,3 % (38 άτομα) που απάντησαν δήλωσαν πως πιστεύουν πως ανταπεξήλθαν επαρκώς ενώ η μειοψηφία 37,7 % (23 άτομα) πως δεν ανταπεξήλθαν επαρκώς.

Διάγραμμα 15 . Επαρκή ικανότητα αντιμετώπισης.

15) Πιστεύετε ότι ανταπεξήλθατε επαρκώς ;

61 απαντήσεις

Πίνακας 15 . Επαρκή ικανότητα αντιμετώπισης.

ΕΠΑΡΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	38	62,3 %
Όχι	23	37,7 %
ΣΥΝΟΛΟ	61	100%

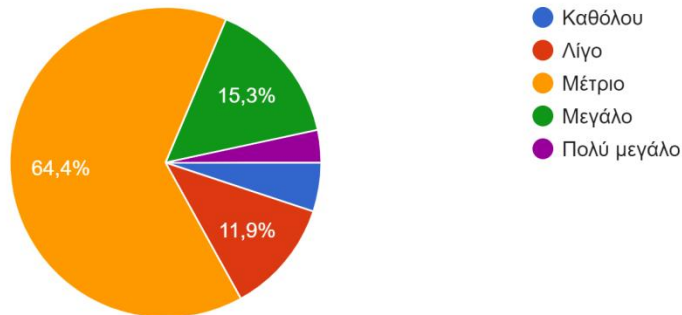
16) Τι βαθμό δυσκολίας αντιμετωπίσατε ;

Η ερώτηση 16 αποτελεί υπο-ερώτημα της ερώτησης 14 και σκοπό έχει να γίνει γνωστό τι βαθμό δυσκολίας αντιμετώπισαν τα άτομα που ήρθαν σε επαφή με άτομα που παρουσίαζαν προβλήματα επικοινωνίας. Η πλειοψηφία των ατόμων 64,4 % (38 απαντήσεις) απάντησε πως αντιμετώπισε μέτριο βαθμό δυσκολίας ενώ η μειοψηφία 3,4 % (2 απαντήσεις δήλωσαν πως αντιμετώπισαν πολύ μεγάλο βαθμό δυσκολίας. Στη συνέχεια καταγράφονται στο διάγραμμα αναλυτικά και τα υπόλοιπα ποσοστά.

Διάγραμμα 16 .Βαθμός δυσκολίας.

16) Τι βαθμό δυσκολίας αντιμετωπίσατε ;

59 απαντήσεις

Πίνακας 16 . Βαθμός δυσκολίας .

ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Καθόλου	3	5,1 %
Λίγο	7	11,9 %
Μέτριο	38	64,4 %
Μεγάλο	9	15,3 %
Πολύ μεγάλο	2	3,4 %
ΣΥΝΟΛΟ	59	100%

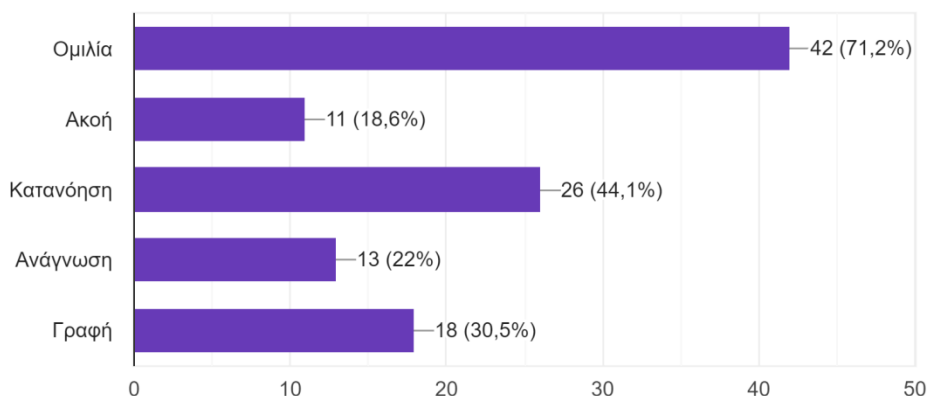
17) Τι είδους δυσκολία αντιμετωπίζαν ;

Η ερώτηση 17 αποτελεί υπο-ερώτημα της ερώτησης 14 και σκοπό έχει να γίνει γνωστό το είδος της δυσκολίας που αντιμετώπισαν οι ερωτηθέντες ,όταν ήρθαν σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσίαζε διαταραχή επικοινωνίας. Το μεγαλύτερο μέρος το ερωτηθέντων 71,2 % (42 απαντήσεις) απάντησε πως το είδος της δυσκολίας που αντιμετώπισαν ήταν η ομιλία, ενώ το μικρότερο μέρος 18,6 % (11 απαντήσεις) απάντησε πως η δυσκολία που αντιμετώπισαν ήταν η ακοή.

Διάγραμμα 17 . Είδος δυσκολίας .

17) Τι είδους δυσκολία αντιμετώπιζαν ;

59 απαντήσεις

Πίνακας . 17 Είδος δυσκολίας.

ΕΙΔΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ομιλία	42	71,2 %
Ακοή	11	18,6 %
Κατανόηση	26	44,1 %
Ανάγνωση	13	22 %
Γραφή	18	30,5 %

18) Αναφέρετε σύντομα τι είδους δυσκολίες αντιμετωπίσατε εσείς ;

Σε αυτή , την ανοιχτού τύπου ερώτηση δόθηκαν 38 απαντήσεις. η πλειοψηφία δήλωσε πως η μεγαλύτερη δυσκολία ήταν η κατανόηση , δηλαδή δεν μπορούσαν να καταλάβουν τα όσα έλεγε το άτομο. Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν μελετήθηκαν και παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω.

Είδη δυσκολίας που αντιμετώπισαν οι ερωτηθέντες :

- Κατανόηση των λεγομένων του ατόμου.
- Συναισθήματα - Ψυχολογία.
- Ελλιπής γνώση για αντιμετώπιση της κατάστασης.
- Διάσπαση προσοχής του ατόμου.
- Το άτομο δυσκολευόταν στην κατανόηση.

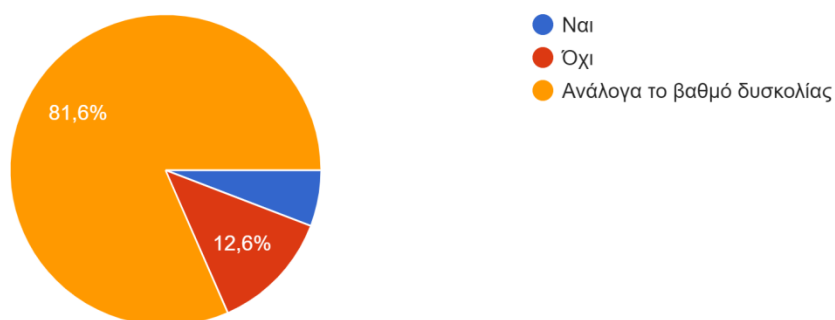
19) Πιστεύετε πως θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστείτε με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποια δυσκολία στην επικοινωνία ; (ως συνεργάτες)

Η ερώτηση αυτή είχε ως, στόχο να βρεθεί αν οι ερωτηθέντες θεωρούν αν θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστούν με κάποιο άτομο που παρουσιάζει δυσκολία στην επικοινωνία. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων 81,6 % (84 άτομα) απάντησε πως ανάλογα το βαθμό δυσκολίας που παρουσιάζει το άτομο ενώ η μειοψηφία 5,8 % (6 άτομα) δήλωσε πως πιστεύουν πως θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστούν με άτομο που παρουσιάζει κάποια δυσκολία στην επικοινωνία.

Διάγραμμα 19. Πρόβλημα στη συνεργασία.

19) Πιστεύετε πως θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστείτε με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποια δυσκολία στην επικοινωνία ; (ως συνεργάτες)

103 απαντήσεις

Πίνακας 19. Πρόβλημα στη συνεργασία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	6	5,8 %
Όχι	13	12,6 %
Ανάλογα το βαθμό δυσκολίας	84	81,6 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

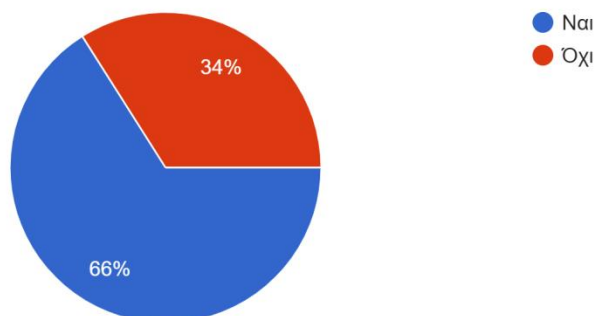
20) Γνωρίζετε σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή ;

Η συγκεκριμένη ερώτηση έγινε με σκοπό να βρεθεί αν οι ερωτηθέντες γνωρίζουν σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή. Τα περισσότερα άτομα με ποσοστό 66 % (68 άτομα) δήλωσε πως γνωρίζει , ενώ το υπόλοιπο 34 % (35 άτομα) απάντησαν πως δεν γνωρίζουν.

Διάγραμμα 20 . Γνώση σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή .

20) Γνωρίζετε σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 20 . Γνώση σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή .

ΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	68	66 %
Όχι	35	34 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100%

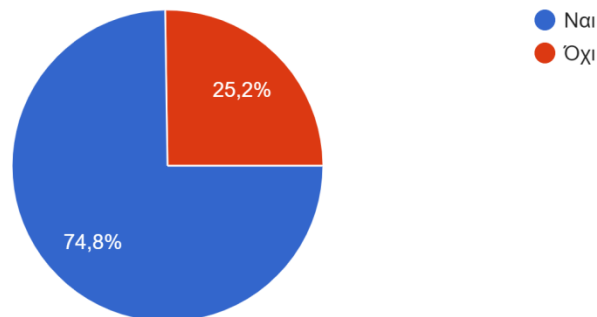
21) Πιστεύετε ότι στο επάγγελμά σας ίσως χρειαστεί να συνεργαστείτε με κάποιο λογοθεραπευτή;

Στην ερώτηση αυτή η πλειοψηφία με ποσοστό 74,8 % (77 άτομα) απάντησε θετικά, ενώ το 25,2 % (26 άτομα) απάντησε αρνητικά, δηλαδή πιστεύουν πως δεν θα χρειαστεί να συνεργαστούν με κάποιο λογοθεραπευτή.

Διάγραμμα 21. Συνεργασία με λογοθεραπευτή

21) Πιστεύετε ότι στο επάγγελμά σας ίσως χρειαστεί να συνεργαστείτε με κάποιο λογοθεραπευτή;

103 απαντήσεις

Πίνακας 21. Συνεργασία με λογοθεραπευτή .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	77	74,8%
Όχι	26	25,2 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100 %

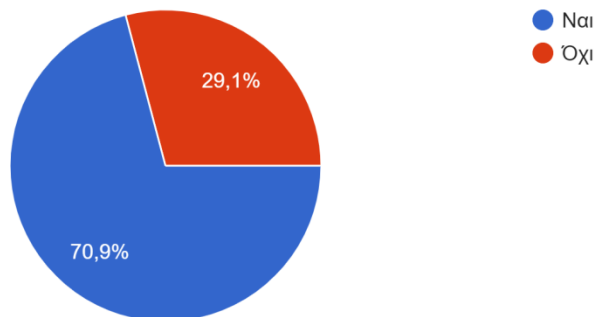
22) Γνωρίζετε ότι η ειδικότητά σας έχει άμεση σχέση με άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ;

Εδώ οι ερωτηθέντες δήλωσαν σε μεγάλο ποσοστό 70,9 % (73 απαντήσεις) πως η ειδικότητά τους έχει άμεση σχέση με τα προβλήματα επικοινωνίας ενώ το 29,1 % (30 απαντήσεις) δήλωσαν πως δεν γνωρίζουν ότι η ειδικότητα τους έχει άμεση σχέση με αυτόν τον όρο.

Διάγραμμα 22. Σχέση ειδικότητας με προβλήματα επικοινωνίας.

22) Γνωρίζετε ότι η ειδικότητά σας έχει άμεση σχέση με άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ;

103 απαντήσεις

Πίνακας 22. Σχέση ειδικότητας με τα προβλήματα επικοινωνίας.

ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ναι	73	70,9 %
Όχι	30	29,1 %
ΣΥΝΟΛΟ	103	100 %

23) Τι θα θέλατε να γνωρίζετε παραπάνω για τα προβλήματα επικοινωνίας ;

Στην ερώτηση αυτή συγκεντρώθηκαν 61 απαντήσεις. οι συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων δήλωσε πως σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας αυτό που θα ήθελε να γνωρίζει παραπάνω είναι τρόποι αντιμετώπισης και σωστή διαχείριση του ατόμου. Τα αποτελέσματα μελετήθηκαν και παρατίθενται παρακάτω συνοπτικά.

Τι θα ήθελαν να γνωρίζουν παραπάνω για τα προβλήματα επικοινωνίας :

- Τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος .

- Τρόπους διαχείρισης του ατόμου.
- Τρόπους διάκρισης και αναγνώρισης των προβλημάτων.
- Αίτια που προκαλούν προβλήματα στην επικοινωνία.
- Το πως μπορεί να επηρεάσει αρνητικά στο χώρο εργασίας ένα πρόβλημα στην επικοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συζήτηση Αποτελεσμάτων

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στην έρευνα αυτή κλήθηκα να ερευνήσω τις γνώσεις που έχουν φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας, και αν ναι ποιά είναι αυτά και αν γνωρίζουν πως να διαχειριστούν ένα άτομο που παρουσιάζει κάποια διαταραχή στην επικοινωνία. Σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας, είναι αρκετά διακριτό ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 79 % των ερωτηθέντων (80 άτομα) αποτελείται από γυναικείο πληθυσμό, ενώ οι ηλικίες των Λογοθεραπευτών που έλαβαν μέρος στην μελέτη, κυμαίνεται στο 94 % (97 άτομα) από 20 έως 30 ετών, το 3% (3 άτομα) από 31 έως 40 ετών, το 2% (2 άτομα) από 41 έως 50 ετών και το 1% (1 άτομο) από 51 και πάνω. Στο σημείο αυτό παρατηρούμε πως σχετικά με την ηλικία των ερωτηθέντων η πλειοψηφία κυμαίνεται μεταξύ 20-30 ετών , και αυτό γιατί το ερωτηματολόγιο απευθυνόταν σε φοιτητές και αυτές οι ηλικίες αποτελούν τις πιο κοινές για έναν φοιτητή . Το υπόλοιπο ποσοστό που με μεγάλη διαφορά

αποτελεί την μειοψηφία , είναι άτομα άνω των 30 τα οποία πιθανών πραγματοποιούν δεύτερο πτυχίο ή εισήχθησαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε μεγαλύτερη ηλικία από την επικρατέστερη. Σχετικά με το τμήμα φοίτησης οι πλειοψηφία 38,8 % δηλαδή 40 από τα 103 , φοιτούν στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων , ενώ στο τμήμα Νοσηλευτικής το 36,9 % (38 άτομα) και στο Παιδαγωγικό τμήμα το 24,3 % , πράγμα που σημαίνει πως αφενός επειδή η πρώτη ειδικότητα υπάγεται στον κλάδο της υγείας και αφετέρου η δεύτερη στον τομέα της εκπαίδευσης, τα άτομα που έλαβαν μέρος στην έρευνα περιμένουμε να έχουν γνώσεις σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας λόγω των ειδικοτήτων τους. Επίσης, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 65 % (67 άτομα) είναι επί πτυχίω φοιτητές, πράγμα που σημαίνει πως έχουν παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα της σχολής τους, τις κλινικές ασκήσεις, πιθανόν και τις πρακτικές ασκήσεις και έχουν παρευρεθεί σε πλαίσια που αφορούν την ειδικότητά τους, ενώ το 35 % (36 άτομα) βρίσκονται στο 8ο ή και μικρότερο εξάμηνο, πιθανόν μη έχοντας ολοκληρώσει όλα τα μαθήματα, κλινικές και πρακτικές ασκήσεις . Από την ερώτηση σχετικά με την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης η πλειοψηφία 70 % (72 άτομα) έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους και κατ'επέκταση έχουν βρεθεί σε χώρους εργασίας σχετικά με την ειδικότητά τους .

Όσον αφορά τους όρους “προβλήματα επικοινωνίας” , “προβλήματα λόγου” και “προβλήματα ομιλίας” η πλειοψηφία 66% (68 άτομα) απάντησε πως γνωρίζει τους όρους , και το ποσοστό αυτό είναι αρκετά μεγάλο ώστε να δείξει πως και άτομα της Διοίκησης Επιχειρήσεων που η ειδικότητά τους δεν έχει άμεση σχέση με την Λογοθεραπεία γνωρίζουν για τα προβλήματα επικοινωνίας. Αυτό σημαίνει πως οι νέοι επιδιώκουν να έχουν διευρυμένες γνώσεις και πως τα προβλήματα της επικοινωνίας δεν αναγνωρίζονται μόνο από τους λογοθεραπευτές ή από ειδικότητες της υγείας και της εκπαίδευσης, αλλά και από άτομα που το αντικείμενο των σπουδών τους ανήκει σε εντελώς διαφορετικό κλάδο.

Σε αυτό το σημείο , όσα άτομα απάντησαν πως γνωρίζουν σχετικά με τους παραπάνω όρους κλήθηκαν να απαντήσουν σε μία ερώτηση ανοιχτού τύπου και να αναφέρουν όσα “προβλήματα επικοινωνίας” , “προβλήματα λόγου” και “προβλήματα ομιλίας” γνωρίζουν . Η πλειοψηφία 47,1 % (25 άτομα) από τα 53 άτομα ανέφεραν στις απαντήσεις τους τη δυσλεξία, έπειτα το 28,3 % (15 άτομα) ανέφεραν τα προβλήματα στην άρθρωση, το 22,6% (12 άτομα) ανέφεραν διαταραχές ροής, το 13,2% (7 άτομα) τον αυτισμό , το 11,3% (6 άτομα) προβλήματα ακοής , το 9,4 % (5 άτομα) την Ειδική Γλωσσική διαταραχή , και τέλος ένα 7,5% (4 άτομα) τη φώνηση και άλλο ένα 7,5% διαταραχή στη συγκέντρωση. Καταγράφηκαν κι άλλων ειδών απαντήσεις ως προβλήματα επικοινωνίας τα οποία όμως συγκέντρωσαν πολύ μικρά ποσοστά. Επιγραμματικά και με τυχαία σειρά αυτές οι απαντήσεις ήταν : δυσκολίες στο γραπτό λόγο, νοητική υστέρηση, δυσκολίες στην ανάγνωση , δυσαριθμσία, δυσορθογραφία, ψυχικές διαταραχές , φωνολογικές διαταραχές, δυσκολίες στην κατανόηση , άνοια, αφασίες, σύνδρομα, εγκεφαλική παράλυση και εγκεφαλικά. Ανατρέχοντας στη βιβλιογραφία, οι Lesser και Hassip (1986) πραγματοποίησαν έρευνα σχετικά με τις γνώσεις και τις απόψεις που έχουν για τους λογοθεραπευτές νέοι νοσηλευτές , δάσκαλοι και ιατρικοί επισκέπτες. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι δάσκαλοι ήταν οι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με πολλές πτυχές της λογοθεραπείας, συμπεριλαμβανομένης της φύσης , της θέσης εργασίας, αλλά και μιας σειράς διαταραχών για τις οποίες υπάρχει θεραπεία. Από τα αποτελέσματα , φαίνεται ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών να αποκτήσουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη λογοθεραπεία. (RUTH LESSER , SARAH HASSIP , 1986) Επίσης μία άλλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το πανεπιστήμιο της Ιορδανίας και είχε στόχο να μελετήσει και να αναφέρει τα αποτελέσματα σχετικά με την ευαισθητοποίηση του κοινού και

τη γνώση της παθολογίας της γλώσσας λόγου στο Αμάν-Ιορδανίας έδειξε πως η ευαισθητοποίηση του κοινού και η γνώση της παθολογικής ομιλίας φαίνεται να είναι περιορισμένη. Οι συμμετέχοντες με τις πιο ακριβείς γνώσεις σχετικά με την παθολογία της ομιλίας και τις επικοινωνιακές διαταραχές, κυρίως γυναίκες με παιδιά, είχαν πτυχίο πανεπιστημίου σε θέματα υγείας ή σε εκπαιδευτικά πεδία. Επιπλέον, τα αποτελέσματα έδειξαν έλλειψη εξοικείωσης με διάφορους τύπους διαταραχών επικοινωνίας εκτός από τον τραυλισμό. (Dr.Rana Alkhamra) . Συμπερασματικά, τόσο από την παρούσα εργασία όσο και από την βιβλιογραφία φαίνεται πως οι νοσηλευτές είναι περισσότερο ενήμεροι για τα προβλήματα επικοινωνίας ενώ το ευρύ κοινό δεν έχει αρκετές γνώσεις .

Στη συνέχεια, το μεγαλύτερο ποσοστό 51 % (52 άτομα) των ερωτηθέντων δήλωσε πως κατά τη διάρκεια των σπουδών τους υπήρχε κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζονται άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας. Αυτό το ποσοστό δηλώνει πως φοιτητές της νοσηλευτικής και του παιδαγωγικού τμήματος δεν έχουν διδαχθεί πως να διαχειριστούν ένα άτομο με τέτοιου είδους δυσκολίες. Έπειτα, όσοι φοιτητές απάντησαν πως έχουν διδαχθεί κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζονται άτομα με προβλήματα επικοινωνίας , ερωτήθηκαν αν πιστεύουν πως ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα και η πλειοψηφία με ποσοστό 78,4 % απάντησε πως δεν ήταν αρκετά. Αυτό ίσως υποδηλώνει πως η επάρκεια του μαθήματος δεν ήταν ανάλογη των προσδοκιών των φοιτητών και των απαιτήσεων της ειδικότητάς τους. Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός το 83 % των ερωτηθέντων δήλωσε πως θα ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας, που αυτό σημαίνει πως ανεξάρτητα την ειδικότητα και τις γνώσεις ο πληθυσμός των ερωτηθέντων είναι σε θέση να διακρίνει σε οποιοδήποτε χώρο ένα άτομο με τέτοιου είδους δυσκολία. Τέλος, το 87,4% των φοιτητών θεωρεί απαραίτητο να γνωρίζει πως να διαχειρίζεται ένα άτομο που παρουσιάζει κάποια διαταραχή στην επικοινωνία, ενώ μόνο το 12,6 % πιστεύει το αντίθετο και αυτό συνεπάγεται πως ανεξάρτητα την ειδικότητά τους η πλειοψηφία θα ήθελε να είναι σε θέση να διαχειριστεί ένα τέτοιο άτομο.

Στο ερώτημα για το σε ποιές ηλικίες μπορεί ένα άτομο να παρουσιάζει κάποια διαταραχή επικοινωνίας ,οι φοιτητές είχαν την δυνατότητα να επιλέξουν πάνω από μία επιλογές, μεταξύ εκ γενετής, παιδικής, εφηβικής, μέσης και τρίτης ηλικίας. Η πλειοψηφία με ποσοστό 77,7 % (80 άτομα) δήλωσε πως κάποιο άτομο μπορεί να παρουσιάσει κάποια διαταραχή επικοινωνίας στην παιδική ηλικία . Στη συνέχεια με ποσοστό 70,9 (73 άτομα) ακολούθησε η επιλογή εκ γενετής, ύστερα επιλέχθηκε η επιλογή εφηβική ηλικία με ποσοστό 52,4 % (54 άτομα), η τρίτη ηλικία με ποσοστό 43,7 % (45 άτομα) και τέλος η μέση ηλικία με ποσοστό 26,2 % (27 άτομα). Στην ερώτηση αν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια διαταραχή στην επικοινωνία το 84,5 % δηλαδή 87 άτομα από τα 103 απάντησε θετικά.

Έπειτα στην ερώτηση αν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους έχουν έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας , η πλειοψηφία με ποσοστό 58,3 % (60 άτομα) απάντησε θετικά ενώ το 41,7% (43 άτομα) απάντησε αρνητικά. Στη συνέχεια όσα άτομα απάντησαν πως έχουν έρθει σε επαφή με άτομο που παρουσιάζει κάποια διαταραχή επικοινωνίας κλήθηκε να απαντήσει στο ερώτημα αν πιστεύουν πως αντεπεξήλθαν σωστά και το 62,3 % (38 άτομα) των ερωτηθέντων θεωρεί πως αντεπεξήλθε επαρκώς. Σχετικά με το βαθμό δυσκολίας που αντιμετώπισαν οι φοιτητές απάντησαν σε μία ερώτηση πολλαπλής επιλογής , με επιλογές από καθόλου έως μεγάλο βαθμό δυσκολίας . Εδώ η πλειοψηφία 64,4 % (38 άτομα) απάντησε πως αντιμετώπισε μέτριο βαθμό δυσκολίας, στη συνέχεια το 15,3 % (9 άτομα) μεγάλο βαθμό , το 11,9 % (7 άτομα) λίγο , το 5,1 % (3 άτομα) καθόλου και τέλος, το 3,4 % (2 άτομα) πολύ μεγάλο βαθμό δυσκολίας. Η

επόμενη ερώτηση αναφερόταν στο είδος της δυσκολίας δίνοντας στους συμμετέχοντες τις επιλογές ομιλία , ακοή, κατανόηση , ανάγνωση , γραφή και τη δυνατότητα να επιλέξουν πάνω από μία απαντήσεις. Η πλειοψηφία με ποσοστό 71,2 % (42 άτομα) δήλωσε πως το είδος της δυσκολίας που αντιμετώπισε ήταν η ομιλία , έπειτα το 44,1 % (26 άτομα) δήλωσε πως ήταν η κατανόηση , το 30,5 % (18 άτομα) δήλωσε πως ήταν η γραφή , το 22 % (13 άτομα) δήλωσε πως ήταν η ανάγνωση και το 18,6 % (11 άτομα) δήλωσε πως ήταν η ακοή. Είναι εμφανές πως ανεξάρτητα την ειδικότητα , το είδος της διαταραχής που αντιμετώπισαν σε μεγαλύτερο βαθμό τα άτομα ήταν η ομιλία. Οι φοιτητές στην επόμενη ανοιχτού τύπου ερώτηση αναφέρουν δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι ίδιοι, με την πλειοψηφία να δηλώνει πως δυσκολεύτηκε στο να κατανοήσει τα όσα έλεγε το άτομο με το οποίο έχουν έρθει σε επαφή. Στη συνέχεια ένα μεγάλο ποσοστό των απαντήσεων δείχνει πως οι ερωτηθέντες δυσκολεύτηκαν στο πως να διαχειριστούν το άτομο, ώστε να μην το φέρουν σε δύσκολη θέση, να μην το ταλαιπωρήσουν , και πως να το ενθαρρύνουν ώστε να μην έχει επιπτώσεις στην ψυχολογία του ατόμου, το πρόβλημα που αντιμετωπίζει. Επίσης ένα μεγάλο ποσοστό ανέφερε πως ένιωθε πως δεν έχει αρκετές γνώσεις ώστε να καταφέρει να αντιμετωπίσει και να διαχειριστεί την κατάσταση. Άλλες δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν , με μικρότερο ποσοστό, ήταν η διάσπαση προσοχής του ατόμου και η αδυναμία του ατόμου να κατανοήσει των όσων του έλεγαν. Σχετικά με τους παιδαγωγούς και τα προβλήματα επικοινωνίας, ακολουθεί αναφορά σε μια μελέτη που είχε σκοπό να διερευνήσει τον αντίκτυπο που είχε η συνεργατική κατάρτιση στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους μαθητές με διαταραχές επικοινωνίας. Στην έρευνα πήρε μέρος μία τάξη με 28 μαθητές με διαταραχές επικοινωνίας που είχε 16 καθηγητές, οι μισοί από τους οποίους ήταν εκπαιδευμένοι ενώ οι άλλοι μισοί δεν ήταν . Οι βαθμολογίες των εκπαιδευτικών για τα παιδιά με διαταραχές επικοινωνίας συγκρίθηκαν με τις βαθμολογίες των εκπαιδευτικών για τους μαθητές χωρίς διαταραχές επικοινωνίας που είχαν το ίδιο δείκτης επίτευξης / ικανότητας. Αυτά τα δεδομένα αναλύθηκαν για να προσδιοριστούν οι διαφορές με τις οποίες εκπαιδευμένοι και μη εκπαιδευμένοι εκπαιδευτικοί αντιλήφθηκαν τους μαθητές με διαταραχές επικοινωνίας. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί που είναι εκπαιδευμένοι στο πλαίσιο ενός μοντέλου παροχής συνεργαζόμενων υπηρεσιών είναι περισσότερο ακριβείς στις αντιλήψεις τους για τα επίπεδα ικανοτήτων των μαθητών με διαταραχές επικοινωνίας από εκείνους τους εκπαιδευτικούς που δεν είναι εκπαιδευμένοι. Οι βαθμολογίες των καθηγητών που έχουν εκπαιδευτεί σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας, ταιριάζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια στα επίπεδα ικανοτήτων των μαθητών από τις βαθμολογίες των καθηγητών που δεν έχουν εκπαιδευτεί. Διάφοροι παράγοντες που βασίζονται στην επικοινωνία έχουν προταθεί ότι επηρεάζουν την εξέλιξη των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών (Ripich, 1989, Silliman & Wilkinson, 1991). Στην παρούσα μελέτη, οι εκπαιδευτικοί εκπαιδευμένοι στη συνεργασία με τους μαθητές με διαταραχές επικοινωνίας δείχνουν να συνειδητοποιούν περισσότερο την παρεμβολή των προβλημάτων επικοινωνίας για την εκμάθηση και τις κατάλληλες προσαρμογές. Ως αποτέλεσμα, οι εκπαιδευμένοι εκπαιδευτικοί είχαν λιγότερες αναντιστοιχίες στην κατάταξη των μαθητών . Οι τάξεις των δασκάλων που δεν έχουν εκπαιδευτεί προσφέρουν στήριξη στην αντίληψη ότι οι μαθητές με διαταραχές επικοινωνίας είναι γενικά ανεπιτυχής μέσα στην τάξη. Από τους συγγραφείς της έρευνας, συνιστάται να δίνεται στους λογοθεραπευτές η ευκαιρία να εκπαιδεύουν συνεργάτες εκπαιδευτικούς για διάφορες πτυχές της ομιλίας και της γλωσσικής ανάπτυξης καθώς αυτά σχετίζονται με τη δομή και τη λειτουργία της τάξης. Με αυτόν τον τρόπο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, δηλαδή να εντοπίζουν διαταραχές επικοινωνίας, μπορεί να ελαχιστοποιηθεί. (Ebert & Prelock, 1994)

Στο ερώτημα που τέθηκε σχετικά με το αν θα ήταν πρόβλημα η συνεργασία με ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα στην επικοινωνία η πλειοψηφία 81,6% (84 άτομα) απάντησε πως αυτό είναι ανάλογα το βαθμό της δυσκολίας που αντιμετωπίζει το άτομο, ενώ το 12,6 % (13 άτομα) πιστεύει πως δεν θα είχε και το 5,8 % (6 άτομα) πιστεύει πως θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστεί με ένα άτομο που παρουσιάζει διαταραχή στην επικοινωνία. Από τα αποτελέσματα προκύπτει πως η πλειοψηφία δεν θα είχε πρόβλημα να συνεργαστεί με κάποιο άτομο που φέρει τέτοιου είδους διαταραχή αρκεί να μην είναι τόσο μεγάλος ο βαθμός δυσκολίας που αντιμετωπίζει το άτομο ώστε να μην δυσχεραίνει τη συνεργασία.

Όσον αφορά την ερώτηση περί γνώσης σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή το μεγαλύτερο κομμάτι των ερωτηθέντων με ποσοστό 66 % (68 άτομα) δήλωσε πως γνωρίζει ενώ το 34 % (35 άτομα) δήλωσε πως δεν γνωρίζει σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή. Η επόμενη ερώτηση σκοπό είχε να παρουσιαστεί αν πιστεύουν ότι στο επάγγελμά τους ίσως χρειαστεί να συνεργαστούν με κάποιον λογοθεραπευτή και τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι περισσότεροι με ποσοστό 74,8 % (77 άτομα) δήλωσε πως ναι ενώ το υπόλοιπο 25,2 % (26 άτομα πιστεύουν πως δεν θα χρειαστεί. Στην επόμενη ερώτηση της οποίας βασικός στόχος ήταν να απαντήσουν οι ερωτηθέντες αν η ειδικότητά τους έχει άμεση σχέση με άτομα που παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα στην επικοινωνία, η πλειοψηφία 70,9 % (73 άτομα) δήλωσε πως έχουν άμεση σχέση ενώ το 29,1 % (30 άτομα) δήλωσε πως δεν έχει άμεση σχέση. Στο σημείο αυτό φαίνεται πως εκτός από τα άτομα της Νοσηλευτικής και του Παιδαγωγικού τμήματος, υπάρχουν και άτομα του τμήματος της Διοίκησης επιχειρήσεων που πιστεύουν πως η ειδικότητά τους έχει άμεση σχέση με τα προβλήματα επικοινωνίας. Οι Byrne & Pettigrew θέλοντας να διερευνήσουν τις αντιλήψεις των φοιτητών του τομέα της υγείας και τις εμπειρίες τους σχετικά με το εγκεφαλικό επεισόδιο, την αξία της διεπιστημονικής αποκατάστασης και το ρόλο του λογοθεραπευτή πραγματοποίησαν μία έρευνα στην οποία έλαβαν μέρος λογοθεραπευτές και φυσιοθεραπευτές. Η έρευνα βασίστηκε σε μία έρευνα που αναπτύχθηκε αρχικά από τους Felsner και Ross (1994) και αναπτύχθηκε περαιτέρω από τους Insalaco et al (2007). Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι φοιτητές γνώριζαν τα οφέλη της ομαδικής εργασίας μεταξύ των επαγγελματιών και συγκεκριμένα το 79 % να θεωρεί την κοινή ηγεσία ως την προτιμώμενη επιλογή για την ομάδα αποκατάστασης εγκεφαλικών επεισοδίων.

Επίσης , οι φοιτητές είχαν σαφείς αντιλήψεις σχετικά με του ρόλου της λογοθεραπευτή στην αφασία, τη δυσφαγία, τη δυσαρθρία, την απραξία και την ακουστική αγνωσία, αλλά ήταν λιγότερο ενήμεροι για το ρόλο του λογοθεραπευτή στις επίκτητες διαταραχές της αλεξίας . Τα αποτελέσματα της μελέτης παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για περαιτέρω εξελίξεις στο διεπαγγελματικό περιβάλλον εκπαίδευσης σε προπτυχιακό επίπεδο. Σύμφωνα με την έρευνα , θα πρέπει να δοθούν περαιτέρω ευκαιρίες ιδιαίτερα στο τελευταίο έτος εκπαίδευσης των φοιτητών , γιατί μέχρι τότε , οι σπουδαστές έχουν μια καλά εδραιωμένη γνώση των δικών τους ρόλων και θα ήταν πιο ικανοί να μοιραστούν αυτό το ρόλο με άλλα επαγγέλματα. Μέσω αυτής της συνεργασίας οι μαθητές θα κερδίσουν πολύτιμη κατανόηση της σημασίας της ομαδικής εργασίας, την οποία θα μπορούσαν να πάρουν μαζί τους στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους. (Byrne & Pettigrew 2010).

Σε μία άλλη έρευνα που συμμετείχαν φοιτητές επιστημών υγείας φάνηκε πως γνωρίζουν σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή , τα προβλήματα επικοινωνίας καθώς και τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει η διεπιστημονική προσέγγιση διαταραχών. Συγκεκριμένα, σκοπός αυτής της μελέτης είναι να προσδιορίσει τις αντιλήψεις και τις γνώσεις

που έχουν φοιτητές τελευταίου έτους , των τμημάτων φυσικοθεραπείας και εργοθεραπείας , σχετικά με την ομιλία , την ομαδική αποκατάσταση και το ρόλο του λογοθεραπευτή σε αυτό. Διαπιστώθηκε ότι οι φοιτητές προτιμούσαν την προσέγγιση της διεπιστημονικής ομάδας και συμφώνησαν πως τα πλεονεκτήματα της ομαδικής εργασίας ήταν η ανταλλαγή ιδεών, ευκαιρίες συμμετοχικής μάθησης και ολιστική θεραπεία. Τα προβλήματα επικοινωνίας, οι χρονοβόρες συναντήσεις και η σύγχυση των ρόλων ήταν επιλεγμένα ως μειονεκτήματα. Οι μαθητές είχαν σαφείς αντιλήψεις για τον ρόλο του λογοθεραπευτή στην αφασία, την απραξία την ομιλία, δυσarthρία, δυσφαγία και ακουστική αγνωσία. Επίσης έδειχναν να αναγνωρίζουν τον ρόλο του λογοθεραπευτή τόσο στην αλεξία όσο και στη μνήμη . (Insalaco & Ozkurt & Santiago 2006). Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τους Wilson & McNeil & Gillon οι φοιτητές Παιδαγωγικού και Λογοθεραπείας γνωρίζουν λίγα για την διεπαγγελματική προσέγγιση και τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν οι γνώσεις και αντιλήψεις των δασκάλων φοιτητών και λογοθεραπευτών σπουδαστών, στους τομείς των γλωσσικών εννοιών, του προγράμματος σπουδών του δημοτικού σχολείου, των υπηρεσιών που παρέχονται και την επαγγελματική συνεργασία. Τα αποτελέσματα υποδεικνύονται ότι αυτές οι ομάδες είχαν περιορισμένη κατανόηση στο αντικείμενο του άλλου στον τομέα του γραμματισμού και τις έννοιες της ομιλούμενης γλώσσας. Τα δεδομένα δείχνουν ότι η διεπαγγελματική εκπαίδευση επιφέρει θετικά αποτελέσματα στο σχολείο και συνιστά την προετοιμασία υποψηφίων λογοθεραπευτών και δασκάλων για συνεργατική διδασκαλία που ενισχύει τις ικανότητες επικοινωνίας των παιδιών. Σύμφωνα με τον Wright η επιτυχής κοινή εργασία προωθεί μια «ολιστική» προσέγγιση για την κάλυψη των αναγκών του παιδιού . (Wright & Kersner, 2004, Wright & Graham, 1997)Φαίνεται ότι τα οφέλη αυτής της προσέγγισης μπορεί να περιλαμβάνουν: βελτίωση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των παιδιών, βελτιωμένη πρόσβαση στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών και μεγαλύτερη αυτοεκτίμηση, που αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να υπάρχει αυξημένη κατανόηση των επιπτώσεων των επικοινωνιακών δυσκολιών από τους εκπαιδευτικούς και την καλύτερη γνώση του τρόπου αντιμετώπισης των δυσκολιών (Wren, 2001). Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι η συνεργασία των επαγγελματιών έχει οφέλη και για τους ίδιους. Μπορεί να μειώσει το άγχος των μεμονωμένων επαγγελματιών, καθώς μπορούν να μοιραστούν τις ανησυχίες τους και να αποκτήσουν προσωπική και επαγγελματική στήριξη ο ένας από τον άλλο (Wright & Kersner, 2001). Οι Lacey & Lomas (1993) υποδηλώνουν ότι τα θετικά αποτελέσματα για το προσωπικό μπορούν να συνδεθούν με την από κοινού επίλυση προβλημάτων καθώς και με την ενισχυμένη κοινή επαγγελματική ανάπτυξη. Από τα δεδομένα της έρευνας και της βιβλιογραφίας φαίνεται πως φοιτητές επιστημών υγείας γνωρίζουν σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή , τα προβλήματα επικοινωνίας καθώς και τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει η διεπιστημονική προσέγγιση διαταραχών ενώ οι φοιτητές παιδαγωγικού φαίνονται μη επαρκώς ενημερωμένοι.

Στην τελευταία ερώτηση ανοιχτού τύπου , οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αναφέρουν τι θα ήθελαν να γνωρίζουν παραπάνω για τα προβλήματα επικοινωνίας. Η συντριπτική πλειοψηφία δήλωσε πως θα ήθελε να γνωρίζει τρόπους να αντιμετωπίσει αυτού του είδους προβλήματα, για την καλύτερη δυνατή επικοινωνία. Ένα εξίσου πολύ μεγάλο ποσοστό δήλωσε πως θα ήθελε να γνωρίζει πως να διαχειρίζεται ένα άτομο που παρουσιάζει τέτοιου είδους δυσκολίες . Επίσης πολλοί ερωτηθέντες δήλωσαν πως θα ήθελαν να γνωρίζουν τα αίτια που προκαλούν τέτοιου είδους προβλήματα και αρκετοί θα ήθελαν να τα αναγνωρίζουν . Αρκετοί θα ήθελαν να γνωρίζουν περισσότερα σχετικά με τον όρο προβλήματα επικοινωνίας ,ώστε να μπορούν να παραπέμψουν σωστά εάν ένα άτομο

χρειάζεται τη βοήθειά τους. Πολλοί θα ήθελαν να ξέρουν πως να συνεργαστούν με ένα άτομο με προβλήματα στην επικοινωνία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι πως μόνο ένας από τους ερωτηθέντες αναφέρει πως θα ήθελε να γνωρίζει το πως ένα άτομο με πρόβλημα επικοινωνίας μπορεί να επηρεάσει αρνητικά μια επιχείρηση.

Ο Joan C.Kosta πραγματοποίησε έρευνα η οποία είχε σκοπό να διερευνήσει τη γνώση των διαταραχών επικοινωνίας και συμπεριφορές σχετικά με την αναπηρία (συγκεκριμένα τις διαταραχές επικοινωνίας) των ηλικιωμένων Ιάπωνων. Πενήντα τέσσερις συμμετέχοντες έδωσαν απαντήσεις για τις στάσεις σχετικά με τις διαταραχές της επικοινωνίας στους ηλικιωμένους και τη γνώση των Διαταραχών της Επικοινωνίας. Οι συμμετέχοντες περιελάμβαναν: 14 επαγγελματίες φροντιστές, 24 ερωτηθέντες που δεν γνώριζαν ή δεν είχαν μέλη της οικογένειας που ήταν ηλικιωμένοι (γενικά πληθυσμός) και 16 άτομα με ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας ή φίλους με εντοπισμένες διαταραχές επικοινωνίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως υπήρχαν λίγες γενικές γνώσεις σχετικά με τις διαταραχές επικοινωνίας σε οποιαδήποτε ομάδα, σε όλους τους ερωτηθέντες υπήρχε συνολική έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τις διαταραχές της επικοινωνίας, αισιοδοξία σχετικά με τα αποτελέσματα της θεραπείας και προθυμία αναζήτησης βοήθειας. Επίσης φάνηκε ένα γενικό χάσμα μεταξύ της γνώσης που πιστεύουν ότι έχουν (κατανόηση και αναγνώριση διαταραχών) και της πραγματικής γνώσης των διαταραχών, σε όλες τις ομάδες. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι παρά την ανεπαρκή γνώση σχετικά με τις διαταραχές της επικοινωνίας, οι περισσότεροι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι κατανοούν τη δυσκολία της επικοινωνίας που έχει προκληθεί. Άρα τόσο από την ανοιχτού τύπου ερώτηση όσο και από τη βιβλιογραφία φαίνεται άτομα που η ειδικότητα τους έχει άμεση σχέση με άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας αλλά και άτομα που η ειδικότητα τους δεν έχει άμεση σχέση, θα ήθελαν να γνωρίζουν περισσότερα για τα προβλήματα της επικοινωνίας αλλά και τρόπους που θα μπορούσαν να βοηθήσουν την κατάσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συμπεράσματα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα έρευνα έλαβαν μέρος φοιτητές τριων διαφορετικών ειδικοτήτων για να αναλυθούν οι γνώσεις τους σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας. Συγκεκριμένα , συμμετείχαν φοιτητές τμημάτων Νοσηλευτικής, που ανήκουν στις επιστήμες υγείας , φοιτητές Παιδαγωγικών τμημάτων που υπάγονται στον τομέα της εκπαίδευσης και φοιτητές τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων που ανήκουν στον κλάδο των οικονομικών επιστημών και ειδικότητά τους δεν έχει άμεση σχέση με τη Λογοθεραπεία και κατ' επέκταση με τα προβλήματα επικοινωνίας, και θα μπορούσαν να αποτελούν ένα δείγμα του γενικού πληθυσμού.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας έδειξαν πως αρκετοί από τους ερωτηθέντες είχαν αρκετές βασικές και ίσως επιφανειακές γνώσεις για τα προβλήματα επικοινωνίας . Οι φοιτητές των τμημάτων Διοίκησης επιχειρήσεων έδειχναν να έχουν τις λιγότερες γνώσεις σχετικά με τις διαταραχές επικοινωνίας , όμως δήλωσαν πως θα ήθελαν να ξέρουν περισσότερα ώστε να ξέρουν πως θα μπορούσαν να διαχειριστούν στο χώρο εργασία ένα άτομο με τέτοια δυσκολία, ώστε να επέλθει η καλύτερη δυνατή συνεργασία.

Όσον αφορά τους φοιτητές των τμημάτων του Παιδαγωγικού , στην πλειοψηφία τους ανέφεραν την δυσλεξία ως πρόβλημα επικοινωνίας το οποίο γνωρίζουν, όπως και επίσης και διαταραχές στην ομιλία. Δήλωσαν πως θα ήθελαν να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας , όπως και γνώσεις για τη σωστή αντιμετώπιση

τέτοιου είδους διαταραχών , τις οποίες θα εφαρμόσουν μέσα στις τάξεις με σκοπό βοηθήσουν τους μαθητές τους.

Σχετικά με τους φοιτητές νοσηλευτικής ,τα αποτελέσματα έδειξαν πως ίσως έχουν τις περισσότερες γνώσεις σε σχέση με τις άλλες δύο ειδικότητες περισσότερο στο κομμάτι του να αναγνωρίζουν ένα πρόβλημα επικοινωνίας. Και αυτοί οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να κατανοήσουν τα λεγόμενα των ατόμων με προβλήματα επικοινωνίας. Εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους να αποκτήσουν περαιτέρω γνώσεις σχετικά με τέτοιου είδους διαταραχές ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν κατάλληλα τέτοιες δυσκολίες στα περιστατικά τους. Το γεγονός αυτό είναι αναμενόμενο, αν σκεφτούμε ότι καθημερινά αντιμετωπίζουν άτομα με εγκεφαλικά επεισόδια , άνοιες, βαρηκοΐα και άλλα.

Σύμφωνα με την ερευνητική ανασκόπηση, τα στοιχεία της έρευνας και της βιβλιογραφίας συνάδουν, καθώς ο γενικός πληθυσμός είναι ελάχιστα ενημερωμένος για τα προβλήματα επικοινωνίας, οι φοιτητές εκπαιδευτικοί έχουν ελλείψεις σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, την συμβολή των λογοθεραπευτών την συνεργατική αντιμετώπιση. Οι φοιτητές νοσηλευτικής ίσως είναι οι περισσότερο ενημερωμένοι και εξοικειωμένοι στο να αναγνωρίζουν διαταραχές στην επικοινωνία όμως αντιμετωπίζουν δυσκολία στο να τα διαχειριστούν .

Συμπερασματικά , όλοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν πως ξέρουν κάποια προβλήματα επικοινωνίας και κυρίως αυτά που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν στη δουλειά τους, με τους φοιτητές της Διοίκησης να γνωρίζουν τα λιγότερα. Επίσης όλοι πιστεύουν πως δεν είναι αρκετά οσα γνωρίζουν ενώ θα ήθελαν να έχουν περισσότερες γνώσεις ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τέτοιου είδους δυσκολίες και να διαχειριστούν σωστά τα άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα στην επικοινωνία. Τα συμπεράσματα της έρευνας είναι αναλογικά των συμπερασμάτων των μελετών της ερευνητικής ανασκόπησης.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τη μελέτη των δεδομένων της παρούσας εργασίας τόσο φοιτητές υγείας και εκπαίδευσης όσο και ο γενικός πληθυσμός, θα ήταν ωφέλιμο να ενημερωθεί και να αποκτήσει περισσότερες γνώσεις σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας και τους τρόπους διαχείρισης , για την ορθότερη αντιμετώπιση των ατόμων με τέτοιου είδους διαταραχές στο κοινωνικό σύνολο. Επιπλέον ,σημαντικό θα ήταν να υπάρχει περισσότερη ενημέρωση σχετικά με το αντικείμενο της Λογοθεραπείας , όπως επίσης και την αξία της συνεργασίας με έναν Λογοθεραπευτή για μια ολιστική προσέγγιση.

Οι εκπαιδευτικοί έχουν ανάγκη να γνωρίζουν περισσότερα για τα προβλήματα επικοινωνίας και τις υπηρεσίες που μπορεί να παρέχει ο Λογοθεραπευτής , ώστε μέσα από τη συνεργασία τους να βοηθήσουν τους μαθητές. Επίσης , θα πρέπει να συμπεριληφθεί εκπαίδευση σχετικά με τις δυσκολίες επικοινωνίας και στους επαγγελματίες υγείας για την καλύτερη έκβαση της θεραπείας και της φροντίδας.

Σχετικά με τον γενικότερο πληθυσμό , η ανάπτυξη κατανόησης του πολιτισμού για τα προβλήματα επικοινωνίας και την επιστήμη της Λογοθεραπείας θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην παροχή φροντίδας , στην εκπαίδευση και στην εξάλειψη στην αδυναμία διαχείρισης από το κοινωνικό σύνολο. Τέλος ,σημαντικό είναι να παρέχονται πληροφορίες από τους Λογοθεραπευτές στους ασθενείς, τις οικογένειες και τους φροντιστές για να τους βοηθήσουν στην κατανόηση και την αλλαγή στάσεων σχετικά με τις διαταραχές της επικοινωνίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- American Medical Association., YAMA, Reducing the Burden of Communication Disorders in the Developing World,(2006) , An Opportunity for the Millennium Development Project.
- Anderson. N & Shames. G (2013). Εισαγωγή στις διαταραχές επικοινωνίας. Κύπρος: Εκδόσεις Π.Χ Πασχαλίδης.
- Αναγνωστόπουλος , Δ., Σίνη, Α. (2004) Διαταραχές σχολικής μάθησης & ψυχοπαθολογία. Αθήνα : Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.
- ASHA (1993) Definitions of Communication Disorders and Varations .
- Association of Genetic and Environmental Factors With Autism in a 5-Country Cohort. (2019) American Medical Association, JAMA Psychiatry

- Byrne,A íne and Pettigrew, Catharine M. (2010) Knowledge and attitudes of allied health professional students regarding the stroke rehabilitation team and the role of the Speech and Language Therapist.
- Γεωργοπούλου. Σ (2013). Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυσης Δεδομένων στην Λογοπαθολογία. Πάτρα: Εκδόσεις στα πλαίσια του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας, Τμήμα Λογοθεραπείας.
- Δημητρόπουλος. Ε (1999). Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας. Αθήνα: Εκδόσεις Ελλην.
- Duffy , (2006) . Νευρογενείς κινητικές διαταραχές ομιλίας . Joseph R. Duffy . Εκδόσεις Πασχαλίδης.
- Dr.Rana Alkhamra., A Study of Public Awareness of Speech–Language Pathology in Amman,Hana Mahmoud,The University of Jordan.
- Ebert , K. A. & Prelock , P. A., Teachers' Perceptions of Their Students With Communication Disorders , October 1994.
- Hedge.M (2008). Οδηγός Λογοθεραπευτικής Παρέμβασης. Ατική: Εκδόσεις Παρισσιανου.
- Insalaco, D. & , Ozkurt, E. & Santiago,D. (2006) ,The perceptions of students in the allied health professions towards stroke rehabilitation teams and the SLP's role. D. Insalaco et al. / Journal of Communication Disorders 40 (2007)
- Καμπανάρου. Μ (2007).Διαγνωστικά θέματα Λογοθεραπείας. Αθήνα: Εκδόσεις Ελλην.
- Kummer,Ann. W . Σχιστίες και κρανιοπροσωπικές ανωμαλίες. Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης
- Kosta,J. C. , Ed.D. ,Lynda A. Marvin, Ph.D (2013).Attitudes and Knowledge about Communication Disorders in Elders Reported by Japanese and Asian-Indian Respondents ,ASHA Presentation.
- Λελάκης, Γ. (1994). Εκπαιδευτική Έρευνα. Αθήνα. ΟΕΔΒ.
- Lesser, R. & Hassip, S (1986) , Knowledge and opinions of speech therapy in teachers , doctors and nurses.
- Lacey, P & Lomas, J. (1993) Support Services and the Curriculum: A Practical Guide to Collaboration. David Fulton Publishers, London.

- Martin & Clark . Ακοολογία .Frederick N.Martin ,John Greer Clark, Εκδόσεις Έλλην.
- Νικολόπουλος. Δ (2008). Γλωσσική Ανάπτυξη Και Διαταραχές. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
- Παπαδημητρίου, Γ. (1990). Μέθοδος Επεξεργασίας Ερωτηματολογίων. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Παρατηρητής.
- Parathanasiou I. & Cooprens P. & Potagas C . Αφασία και Συναφείς Νευρογενείς Διαταραχές Επικοινωνίας. Εκδόσεις Κωνσταντάρας. Τόμος 1
- Parathanasiou I. & Cooprens P. & Potagas C . Αφασία και Συναφείς Νευρογενείς Διαταραχές Επικοινωνίας. Εκδόσεις Κωνσταντάρας. Τόμος 2
- Σακκάς, Β. (2002). Μαθησιακές δυσκολίες και οικογένεια. Παιδαγωγική και Κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση. Αθήνα: Ατραπός.
- ΣΕΛΛΕ. Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος
- Στεφοπούλου Κ.Μ.(2015),Διαγνωστικά θέματα Λογοπαθολογίας,
<https://eclass.pat.teiwest.gr/>
- Wilson,L . & McNeill,B & Gillon , G. T. (2015) ,The knowledge and perceptions of prospective teachers and speech language therapists in collaborative language and literacy instruction.
- Wren, Y., Roulstone, S., Parkhouse, J., Hall, B. (2001) A model for a mainstream school-based speech and language therapy service. Child Language Teaching and Therapy, 17, 2: 108- 126.
- Wright, J. & Graham, J. (1997) Where and when do speech and language therapists work with teachers? British Journal of Special Education, 24, 4: 171-4.
- Wright, J., & Kersner, M. (2001). Supporting Children with Communication Problems: Sharing the Workload. London: David Fulton.
- Wright, J., & Kersner, M. (2004). Short-term projects; the Standards Fund and collaboration between speech and language therapists and teachers. Support for Learning, 19, 1: 19-23.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

Το παρόν ερωτηματολόγιο έχει συνταχθεί στα πλαίσια πραγματοποίησης πτυχιακής εργασίας του τμήματος Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας και σκοπό έχει να ερευνήσει τις γνώσεις που έχουν οι φοιτητές διαφόρων ειδικοτήτων σχετικά με τα προβλήματα επικοινωνίας. Η έρευνα είναι ανώνυμη.

Θα σας παρακαλούσα να απαντήσετε με ειλικρίνεια.

Σας ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων.
Φοιτήτρια τμήματος Λογοθεραπείας Κόλλια Αγγελική.

1) Φύλο *

- Άνδρας
- Γυναίκα

2) Ηλικία *

3) Τμήμα Φοίτησης *

- Φυσικοθεραπεία
- Νοσηλευτική
- Διοίκηση επιχειρήσεων
- Παιδαγωγικό

4) Εξάμηνο Φοίτησης *

- 8ο
- Επί πτυχίω

5) Έχετε πραγματοποιήσει την πρακτική σας άσκηση ή πραγματοποιείτε τώρα την πρακτική σας άσκηση ; *

- Ναι
- Όχι

6) Γνωρίζετε τι σημαίνουν οι όροι “προβλήματα επικοινωνίας”, “προβλήματα ομιλίας” και “προβλήματα λόγου” ; *

- Ναι
- Όχι

7) Αν ναι, αναφέρετε όσα τέτοια προβλήματα γνωρίζετε :

8) Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας , υπήρχε κάποιο μάθημα που να αναφέρεται στο πώς να διαχειρίζεστε άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ;*

- Ναι
- Όχι

9) Αν ναι, πιστεύετε πως ήταν αρκετά όσα αναφέρθηκαν στο μάθημα ;

- Ναι
- Όχι

10) Πιστεύετε πως θα ήσασταν σε θέση να αναγνωρίσετε ένα άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας ; *

- Ναι
- Όχι

11) Πιστεύετε πως είναι απαραίτητο να γνωρίζετε πώς να διαχειριστείτε ένα άτομο που παρουσιάζει διαταραχή επικοινωνίας ; *

- Ναι
- Όχι

13) Γνωρίζετε αν κάποιες ασθένειες μπορούν να επιφέρουν κάποια δυσκολία στην επικοινωνία (εγκεφαλικό, εκφυλιστικές νόσοι κλπ) ; *

- Ναι
- Όχι

12) Σε ποιες ηλικίες μπορεί να παρουσιάζει ένα άτομο κάποια διαταραχή επικοινωνίας ; (μπορείτε να διαλέξετε πάνω από μία απάντηση) *

- Εκ γενετής
- Παιδική
- Εφηβική
- Μέση
- Τρίτη

14) Κατά τη διάρκεια της φοίτησής σας έχετε έρθει σε επαφή με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποιο πρόβλημα επικοινωνίας; (Αν όχι , δεν χρειάζεται να απαντήσετε στις ερωτήσεις 15, 16, 17 και 18) *

- Ναι
- Όχι

15) Πιστεύετε ότι ανταπεξήλθατε επαρκώς ;

- Ναι
- Όχι

16) Τι βαθμό δυσκολίας αντιμετωπίσατε ;

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτριο
- Μεγάλο
- Πολύ μεγάλο

17) Τι είδους δυσκολία αντιμετώπιζαν ;

- Ομιλία
- Ακοή

- Κατανόηση
- Ανάγνωση
- Γραφή

18) Αναφέρετε σύντομα τι είδους δυσκολίες αντιμετωπίσατε εσείς ;

19) Πιστεύετε πως θα ήταν πρόβλημα να συνεργαστείτε με κάποιο άτομο που παρουσιάζει κάποια δυσκολία στην επικοινωνία ; (ως συνεργάτες) *

- Ναι
- Όχι
- Ανάλογα το βαθμό δυσκολίας

20) Γνωρίζετε σχετικά με το αντικείμενο του λογοθεραπευτή ; *

- Ναι
- Όχι

21) Πιστεύετε ότι στο επάγγελμά σας ίσως χρειαστεί να συνεργαστείτε με κάποιο λογοθεραπευτή; *

- Ναι
- Όχι

22) Γνωρίζετε ότι η ειδικότητά σας έχει άμεση σχέση με άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα επικοινωνίας ; *

- Ναι
- Όχι

23) Τι θα θέλατε να γνωρίζετε παραπάνω για τα προβλήματα επικοινωνίας ;
